Ekonomická fakulta
Faculty of Economics
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Funkce a úloha výsledku hospodaření v podniku

Vypracovala: Tereza Vrzáková
Vedoucí práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.

České Budějovice 2014

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: **2012/2013**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Tereza VRZÁKOVÁ**
Osobní číslo:	**E11178**
Studijní program:	**B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor:	**Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu:	**Funkce a úloha výsledku hospodaření v podniku**
Zadávající katedra:	**Katedra ekonomiky**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:
Zhodnotit úlohu zisku a význam jeho měření v podnikové praxi, zmapovat faktory ovlivňující jeho velikost. Na podkladě účetních výkazů vybraného podniku analyzovat časový vývoj zisku resp. vývoj z něho zkonstruovaných poměrových ukazatelů za 3 - 5 let.

Osnova:
Teoretická část
1. Úloha zisku v podnikání
2. Vztah mezi výnosy, náklady a výsledkem hospodaření
3. Rozdělování zisku jako jeden z faktorů zvyšování výkonnosti
4. Výsledek hospodaření jako měřítko podnikové výkonnosti
Praktická část
5. Charakteristika vybraného podniku
6. Zhodnocení vývoje výsledku hospodaření vybraného podniku se zaměřením na faktory pozitivně a negativně ovlivňující jeho změnu
7. Zhodnocení provedené analýzy a návrh opatření pro zefektivnění hospodaření podniku

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. xxv, 498 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. 5., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2011. 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.
WÖHE, Günter a Eva KISLINGEROVÁ. Úvod do podnikového hospodářství. 2. přeprac a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 928 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-897-2.
MAREK, Petr a kol. Studijní průvodce financemi podniku. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 634 s. ISBN 978-80-86929-49-1.
KISLINGEROVÁ, Eva a kol. Manažerské finance. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. xxxviii, 811 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.
GRÜNWALD, Rolf a Eva HOLEČKOVÁ. Finanční analýza a plánování podniku. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
NEUMAIEROVÁ, Inka a Ivan NEUMAIER. Výkonnost a tržní hodnota firmy. Praha: Grada, 2002. 215 s. Finance pro praxi. ISBN 80-247-0125-1.
KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. Měření výkonnosti podniku: případová studie. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 62 s. ISBN 80-245-0785-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Novotná, Ph.D.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **8. března 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

L.S.

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Funkce a úloha výsledku hospodaření v podniku PRYM CONSUMER,s. r. o.‘‘ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne …….

…….

Poděkování

Děkuji vedoucí práce pani Ing. Martině Novotné, Ph.D. za odborné vedení, pomoc a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat všem pracovníkům ve firmě PRYM CONSUMER, s. r. o., kteří mi poskytli nezbytné informace pro zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH

1 ÚVOD 8

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE 9

2.1 Úloha zisku v podnikání 9

2.2 Vztah mezi výnosy, náklady a výsledkem hospodaření 11

2.2.1 Výnosy 11

2.2.2 Náklady 12

2.2.3 Výsledek hospodaření 17

2.3 Rozdělení zisku jako jeden z faktorů zvyšování výkonnosti 19

2.3.1 Rozdělení (užití) výsledku hospodaření 19

2.3.2 Ztráta a její vypořádání 20

2.4 Výsledek hospodaření jako měřítko podnikové výkonnosti 22

2.4.1 Ukazatele rentability 23

2.4.2 Ukazatele zadluženosti 28

3 METODIKA PRÁCE 31

4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. 33

4.1 Historie podniku 33

4.2 Předmět podnikání 34

4.3 Směr a vize podniku 35

5 ZHODNOCENÍ VÝVOJE VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ VYBRANÉHO PODNIKU SE ZAMĚŘENÍM NA FAKTORY POZITIVNĚ A NEGATIVNĚ OVLIVŇUJÍCÍ JEHO ZMĚNU 37

5.1 Analýza výnosů, nákladů a výsledku hospodaření 37

5.1.1 Analýza výnosů 37

5.1.2 Analýza provozních výnosů 39

5.1.3 Analýza nákladů 41

5.1.4 Analýza provozních nákladů 43
5.1.5 Výsledek hospodaření 45
5.2 ANALÝZA RENTABILITY A ZADLUŽENOSTI PODNIKU 46
5.2.1 Analýza rentability 46
5.2.2 Analýza zadluženosti 47
6 ZHODNOCENÍ PROVEDENÉ ANALÝZY A NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZEFEKTIVNĚNÍ HOSPODAŘENÍ PODNIKU 49
7 ZÁVĚR 52
8 SUMMARY 53
9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 54
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ 56
SEZNAM PŘÍLOH 57
PŘÍLOHY 58

1 ÚVOD

V každém podniku sledujeme výsledek hospodaření v určité činnosti. Výsledek hospodaření v účetnictví představuje rozdíl mezi výnosy a náklady. Může být buď kladný – zisk nebo záporný – ztráta, popř. náklady se mohou rovnat výnosům. Výsledek hospodaření se zjišťuje z výkazu zisku a ztráty, který může sloužit i pro detailnější analýzu.

Výsledek hospodaření je důležitou součástí ukazatelů nákladové rentability, rentability vlastního kapitálu a rentability podniku. Podle těchto údajů lze konstatovat ekonomickou situaci v podniku, která dále slouží pro další záměry v oblasti manažerských funkcí.

Ekonomické zprávy zaznamenaly, že vykázaný výsledek hospodaření je zpravidla tím nejdůležitějším údajem. Nicméně z vyzrálého ekonomického pohledu může být sice absolutní výše zisku nebo ztráty zajímavé číslo, ale samo o sobě nemá příliš velkou vypovídací schopnost. Praktičtější význam naopak mají poměrové ukazatele a to, jak při hodnocení hospodářských výsledků, tak i pro další plánování. Jaké jsou příklady otázek, na které ekonomové s pomocí poměrových ukazatelů hledají odpověď? Např. jak vysoký má být zisk? Nejde o jeho celkovou výši, ale o poměr. Vlastníky zajímá, jak se vrací vložené prostředky, výrobní a obchodní pracovníky bude zajímat, jak vysoký zisk bude obsažen v určitém výrobku, v jeho ceně v konkurenčním prostředí, kdy cena je určována nikoli individuálními náklady výrobce, ale konkurencí či poptávkou. Jde tedy buď o ukazatel výnosnosti vlastního kapitálu nebo o rentabilitu ceny či tržeb.

Cílem práce je analyzovat funkce a užití výsledku hospodaření ve vybraném podniku za určité období nebo dobu.

Obsahem této práce jsou obecné otázky, které se týkají problematiky nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. V první části charakteristika daného podniku, po které následuje hlavní náplň této práce a to analýza výsledku hospodaření vybraného podniku. Výsledek hospodaření je analyzován prostřednictvím nákladů a výnosů.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Úloha zisku v podnikání

Zisk je cílem a podnětem veškerého podnikání, ne však jediným. Podnikatelé sledují nejen další monetární (finanční) cíle (zajištění platební pohotovosti, zachování substituční hodnoty podniku, maximalizace obratu aj.), ale i nemonetární (nefinanční) cíle (získání nezávislosti a samostatnosti, dosažení hospodářské moci, dobré jméno firmy a značky aj.) (Synek, 2011)

Zisk je hlavním zdrojem samofinancování (tj. zdrojem hrazení výdajů vlastními příjmy, většinou ziskem a odpisy).

V podniku plní zisk podle Synka (2011) následující funkce:

1. Je kritériem pro rozhodování o všech základních otázkách ekonomiky podniku – o objemu výroby, nových výrobcích, investicích;
2. Je hlavním zdrojem akumulace, tj. tvorby finančních zdrojů pro další rozvoj podniku
3. Je základem rozdělování důchodů mezi vlastníky (dividendy), investory (úroky) a stát (daně);
4. Je základním motivem veškerého podnikání a může být základem hmotné zainteresovanosti pracovníků

Rozlišujeme zisky:

1. účetní - zjistíme z účetnictví, resp. Z výkazu zisku a ztráty;
2. daňový – vypočte se úpravami účetního zisku, které vyplývají z daňových zákonů;
3. ekonomický – vypočteme odečtením veškerých nákladů (tedy i náklady na kapitál) od výnosů.

Zisk (účetní zisk) zjistíme z výkazu zisku a ztrát. V České Republice má stupňovité uspořádání; je rozlišena část provozní, finanční a mimořádná. Ve výrobních podnicích

má největší význam provozní zisk, který je dán rozdílem provozních výnosů a provozních nákladů.

Smyslem výkazu zisku a ztráty je informovat o úspěšnosti podniku, o výsledku hospodaření, kterého dosáhl podnikovou činností. Zachycuje vztahy mezi výnosy podniku dosaženými v určitém období a náklady spojenými s jejich vytvořením (Synek, Kislingerová 2010).

Formy zisku:

- čistý zisk k rozdělení akcionářům vlastnícím kmenové akcie (EAC). Jedná se o zisk, který byl zdaněn, doplněn o rezervní fond a případně byly vyplaceny dividendy akcionářům vlastnícím prioritní akcie. Může být vyplacen formou dividend nebo reinvestován zpět do podniku. Měří velikost efektu pro akcionáře držící kmenové akcie.

- čistý zisk (EAT). Zisk po zdanění, který je určen na rozdělení mezi akcionáře, držitele všech akcií a podnik. Lze se i setkat s označení NI, který vyjadřuje celkový výsledek hospodaření snížený o uhrazenou daň. Proto platí: NI = EAT.

- čistý zisk plus úroky po zdanění = EAT + nákladové úroky * (1-t), kde t je daňová sazba. Tento zisk zohledňuje skutečnost, že nákladové úrok tvoří tzv. daňový štít, tj. že jejich zahrnutí do nákladů snižuje podniku daňový základ. Vyjadřuje tedy celkový dosažený efekt podnikové činnosti bez ohledu na to, komu náleží, ale se zohledněním daňového účinku.

- zisk před zdaněním (EBT) = EAT zvýšený o daň z příjmu za mimořádnou činnost a daň z příjmu za běžnou činnost. Je důležitým pohledem na výkonnost při analýze.

- zisk před zdaněním a úroky (EBIT) = EBT zvýšený o nákladové úroky. Měří efekt podnikové činnosti, kterého je podnik schopen dosáhnout, v tomto případě se abstrahuje od způsobu financování a od zdanění.

- zisk před zdaněním, úroky a odpisy (EBITDA) = EBIT zvýšený o odpisy

- čistý provozní zisk po zdanění (NOPAT). Představuje provozní zisk získaný v souvislosti s hlavní provozní činností podniku. Charakterizuje efekt dosažený z daného portfolia aktiv (Synek, Kislingerová 2010).

2.2 Vztah mezi výnosy, náklady a výsledkem hospodaření

Výnosy, náklady a především výsledek hospodaření patří k nejdůležitějším charakteristikám hospodaření každého podniku. Jsou proto podnětem každodenního zajmu manažerů (Synek, 2011).

Rozdíl mezi výnosy a náklady tvoří výsledek hospodaření:

- pokud výnosy převyšují náklady, jde o zisk
- pokud náklady převyšují výnosy, jde o ztrátu

2.2.1 Výnosy

Výnosy charakterizujeme jako peněžní částky, které podnik „získal" z veškerých svých činností za určité období (měsíc, rok) bez odhledu na to zda v tomto období došlo k jejich úhradě.

Mezi hlavní výnosy patří tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a to u výrobního podniku, u dopravního podniku se jedná o přepravu zboží a osob, u obchodního podniku prodej zboží včetně poskytování různých služeb a u bankovního podniku soustřeďování volného kapitálu a jeho půjčování včetně dalších bankovních operací.

Podle jejich závažnosti je tvoří:

- provozní výnosy získané v provozně-hospodářské činnosti podniku (tržby za prodej),
- finanční výnosy získané z finančních investic, cenných papírů, vkladů a účastí,
- mimořádné výnosy získané mimořádně, např. prodejem odepsaných strojů (Synek, 2011).

Provozní výnosy tvoří:

- tržby za vlastní výkony a zboží (tržby za vlastní výrobky, z prodeje služeb, za zboží);
- změna stavu zásob vlastní činností (změna stavu nedokončené výroby, polotovarů, výrobků a mladých zvířat, změna stavu zásob vlastní výroby);
- aktivace výkonů vlastní výroby (aktivace materiálu a zboží, vnitropodnikových služeb, dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, a to vyrobeno ve vlastní režii);

- tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu;

- ostatní provozní výnosy (pokuty a penále, výnosy z odepsaných pohledávek);

- převod provozních výnosů.

Finanční výnosy tvoří:

- tržby z prodeje cenných papírů a podílů (prodej cenných papírů dlouhodobého i krátkodobého charakteru);

- výnosy z dlouhodobého i krátkodobého finančního majetku (dividendy, podíly na zisku);

- výnosové úroky (přijaté úroky);

- výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů;

- ostatní finanční výnosy;

- převod finančních výnosů

Mimořádné výnosy tvoří:

- náhrady za manka a škody (od fyzických i právnických osob);

- přebytky majetku;

výnosy ze změny metody (změna ve způsobu ocenění majetku), a jiné obdobné výnosy (Skripta Krutina, 2009).

2.2.2 Náklady

Náklady vyjadřují peněžitou spotřebu výrobních faktorů účelně vynaložených na tvorbu podnikových výnosů včetně dalších nutných nákladů spojených s činností podniku (Synek, Kislingerová 2010).

Náklady mají dvojí pojetí a to ve finančním účetnictví, které je určeno pro externí uživatele a v manažerském (vnitropodnikovém) účetnictví, které je využívají především manažeři v řízení. Náklady jsou často zaměňovány s peněžními výdaji. Tyto dva pojmy se od sebe značně liší ať už z pohledu věcného nebo časového hlediska. Peněžní výdaje představují úbytek peněžních prostředků v podniku a vznikají v době úhrady. Náklady

znamenají spotřebu výrobních faktorů na určité výkony a vznikají v době spotřeby (Synek a kol, 2011).

Náklady představují snížení ekonomického užitku účetní jednotky v účetním období, a je možno přímo nebo nepřímo přispívat k toku peněžních prostředků (Bestvinová a kol, 2008).

Klasifikace nákladů

Pro ekonomické rozhodování firmy o optimálním objemu výroby, která vede k maximalizaci zisku, je důležitá klasifikace podle vztahu k objemu produkce. Rozlišujeme stálé náklady, které nezávisí na rozsahu produkce a proměnné náklady, které se objemem výroby mění (Fialová, 2004).

Stálé náklady zahrnují náklady na opravu a údržbu, část mezd nezávislých na objemu výroby, režijní náklady apod. Proměnné náklady zahrnují spotřebu materiálu, částečně energii, úkolové mzdy apod. (Fialová, Jelen 1993).

Ve výkazu zisku a ztráty jsou náklady rozděleny na provozní, finanční a mimořádné.

Synek (2011) rozděluje náklady podniku na:

- běžné provozní náklady (spotřeba materiálu a energie),
- odpisy,
- ostatní provozní náklady,
- finanční náklady (úroky),
- mimořádné náklady (mimořádné odměny).

Provozní náklady jsou vynaloženy na získání provozních výnosů. Finanční náklady jsou vynaloženy na získání finančních výnosů. Mimořádné náklady nelze definovat jako prostředek k získání manažerských výnosů, vznikají nahodile, většinou nemají výrazný vliv na plynulý chod podniku, ale i tak se s nimi musí kalkulovat. Náklady jsou důležitým ukazatelem kvality činnosti podniku. Úkolem managementu je proto usměrňovat a řídit.

Druhové třídění nákladů

Soustřeďování nákladů do stejnorodých skupin spojených s činností jednotlivých výrobních faktorů (práce, materiál, investiční majetek). Toto třídění odpovídá na otázku, co bylo spotřebováno. Synek (2011) uvádí tyto základními nákladové druhy:

- **spotřeba** surovin a materiálu, paliv a energie, provozních látek,

- **odpisy** budov, strojů, výrobního zařízení, nástrojů, nehmotného investičního majetku,

- **mzdové a ostatní osobní náklady** (mzdy, platy, provize, pojištění),

- **finanční náklady** (pojistné, placené úroky, poplatky aj.),

- **náklady na externí služby** (opravy a udržování, nájemné, dopravné, cestovné).

Podrobnější druhové třídění je uplatňováno např. ve výkazu zisku a ztráty (výsledovce) nebo v účetní osnově. Druhové třídění je důležité pro finanční účetnictví i pro finanční a jiné analýzy. Nákladové druhy představují externí náklady. Jsou to náklady prvotní, které vznikají stykem podniku s okolím (např. spotřeba materiálu) nebo s jeho zaměstnanci (mzdové náklady). Jsou to náklady jednoduché, protože je nelze dále členit. Druhotné náklady vznikají spotřebou vnitropodnikových výkonů (např. výroba páry a elektrické energie pro vlastní potřebu, výroba nářadí atd.); jsou to interní náklady, které mají komplexní charakter. Projevují se až při zúčtování nákladů podle hledisek.

Druhové třídění nákladů umožňuje vazbu plánu nákladů na dílčí plány podniku (např. mzdové a ostatní osobní náklady na plán práce a mezd, odpisy na plán investic a dlouhodobého hmotného majetku, spotřeba materiálu na plán zásobování atd.), je základním tříděním plánu nákladů (ten je součástí finančního plánu) a ve výsledovce podniku (umožňuje svázání nákladu s výnosy a hospodářským výsledkem) (Synek, Kislingerová 2010).

Účelové třídění nákladů

Účelové třídění nákladů sleduje vynaložené náklady v úzkém spojení s příčinnými souvislostmi vzniku nákladů, s úzkou vazbou k vlastnímu procesu tvorby výkonů, s věcnými a technickoekonomickými vztahy uvnitř podniku, ve vztahu ke konkrétním útvarům, výkonům a činnostem (Fibírová a kol, 2007).

Účelový vztah nákladů lze sledovat na rozdílné úrovni a podrobnosti. Náklady se obvykle rozčlení do relativně širokých okruhů různých výrobních činností a činností pomocných a obslužných (servisních). V rámci nich se pak podrobněji člení např. podle aktiv nebo jednotlivých operací. Obecná zásada v tomhle směru je identifikovat věcného nositele, který vyvolává vznik nákladu a jeho velikost (intenzita) je určující pro úroveň nákladů (Král a kol, 2010).

Podle Synka je účelové třídění nákladů založeno na jednom ze dvou základních hledisek. Účelové náklady třídíme:

- podle místa vzniku a odpovědnosti, tj. podle vnitropodnikových útvarů;

- podle výkonů, tj. kalkulační třídění nákladů.

Náklady tříděné podle místa vzniku a odpovědnosti odpovídají na otázku, kde náklady vznikly a kdo je odpovědný za jejich vznik. Je to třídění podle vnitropodnikových útvarů. Ve výrobě nalezneme třídění na technologické náklady a náklady na obsluhu a řízení.

Fibírová (2007) říká, že náklady technologické jsou vynaloženy na tvorbu výkonů, jsou vyvolané technologií dané činnosti, daného výkonu. Mezi technologické náklady řadí spotřebu základního materiálu, mzdové náklady pracovníků, spotřeba energie technologického zařízení a jeho odpisy. Náklady na obsluhu a řízení jsou vynaloženy za účelem vytvoření, zajištění a udržení podmínek racionálního průběhu činností. K tomuto typu patří např. náklady na provoz budov (osvětlení, topení, úklid, ochrana), mzdy pracovníků na všech úrovních řízení, materiálové náklady administrativních činností atd. Náklady technologické se přeměňují na konkrétní výkony a náklady na obsluhu a řízení zabezpečují podmínky průběhu procesů, činností a útvarů, jsou relativně nezávislé na tom, jaké konkrétní výkony se vytvářejí.

Kalkulační členění je zvláštním typem účelového členění nákladů. Vztahují se na ně do určité míry úvahy, které se týkají stanovení nákladového úkolu pro kontrolu hospodárnosti jednicových a režijních nákladů. Jednicové náklady přímo souvisí s určitým výkonem a navazují na technologické náklady, zatímco náklady režijní souvisí s výrobou jako celkem a navazují na náklady na obsluhu a řízení. Kalkulační náklady rozlišují dvě základní skupiny nákladů, a to přímé a nepřímé. Přímé náklady bezprostředně souvisí s konkrétním druhem výkonu, a patří sem téměř všechny

jednicové náklady. Ty jsou vyvolány nejen konkrétním druhem výkonu, ale přímo jeho jednotkou. K jednomu druhu výkonu se navážou náklady nepřímé, které zajišťují průběh procesu podniku v širších souvislostech (Král s kol, 2010).

Kalkulační členění je nezbytné pro sestavení kalkulace a je ovlivněno požadavky a vypovídající schopnost kalkulace (Fibírova a kol, 2007).

Náklady podle závislosti na změnách objemu výroby

Podle závislosti na změnách objemu výroby třídíme náklady na variabilní (proměnné) a stálé (fixní).

Do variabilních nákladů se řadí např. jednicové náklady a část nákladů režijních, jednicový materiál, a to buď proporcionálně (rostou stejně rychle), nadproporcionálně (rostou rychleji), nebo podproporcionálně (rostou pomaleji) (Synek a kol, 2011).

Jednicové náklady se přiřazují nositelům nákladů (např. určitému výkonu) bez předchozího zúčtování na místa vzniku nákladů. Zatímco režijní náklady se určitému výkonu přičítat přímo nemohou, a to z důvodu, že vznikají v souvislosti s uskutečňováním více nebo všech výkonů v dané nákladové oblasti (Wöhe, Kislingerová 1995).

Stálé náklady zůstávají na stejné úrovni bez ohledu na měnící se objem výroby; změní se – a to skokem – až při změně výrobní kapacity. Do stálých nákladů patří velká část režií, např. odpisy, mzdy správních a technickohospodářských pracovníků, nájemné, pojištění, úroky z půjček, leasingové poplatky, náklady na počítačové vybavení, náklady na školení a vzdělávání pracovníků, bezpečnostní služba aj. Stálé náklady vznikají, i když se nic nevyrábí. Dá se odvodit, že toto členění nákladů platí v krátkodobém pohledu; v delším časovém horizontu, kde se mění výrobní kapacita (např. instalací nových strojů), jsou všechny náklady variabilní.

Rozlišují se 3 jevy, které souvisí se stálými náklady:

- relativní úspora stálých nákladů,
- nevyužité stálé náklady,
- tzv. remanence nákladů.

K relativní úspoře stálých nákladů dochází při zvyšování objemu produkce při nezměněných stálých nákladech. Nevyužité stálé náklady souvisejí s nevyužitím výrobní kapacity, pro řízení podniku z toho vyplývá, že je nutné budovat takové výrobní kapacity, které budou dostatečně využívány. Co se týče nákladové remanence, ta nastává např. při vyřazení neefektivních výrobků a to z důvodu, že s omezením výroby stálé náklady neklesají, ale zůstávají ve stejné výši (Synek a kol, 2011).

2.2.3 Výsledek hospodaření

Rozdíl mezi výnosy a náklady podniku představuje výsledek hospodaření. Pokud jsou výnosy vyšší než náklady, dosáhl podnik zisku, v opačném případě vykáže ztrátu. Zisku zvyšuje stav vlastního kapitálu, ztráta to snižuje (Kovanicová, 2009).

Zákonná struktura, tj. struktura uvedená v Opatření Ministerstva financí ČR, pracuje se šesti kategoriemi výsledku hospodaření – s provozním výsledkem hospodaření, finančním výsledkem hospodaření, výsledkem hospodaření za běžnou činnost, mimořádným výsledkem hospodaření, výsledkem hospodaření za účetní období a s výsledkem hospodaření před zdaněním.

Provozní výsledek hospodaření získáme v případě druhového členění výsledovky ve třech krocích:

1. vypočítáme obchodní marži jako rozdíl tržeb za prodej zboží a nákladů vynaložených na prodané zboží,
2. k obchodní marži přičteme výkony a odečteme výkonovou spotřebu, čímž získáme přidanou hodnotu,
3. přičteme k přidané hodnotě další provozní výnosy a odečteme další provozní náklady

V případě účelového členění se tento výsledek hospodaření vypočte ve dvou krocích. Nejprve se zjistí výše hrubého zisku nebo ztráty v podobě rozdílu mezi tržbami z prodeje výrobků, zboží a služeb a nákladů prodeje, poté se k takto zjištěné výši hrubého zisku či ztráty připočtou jiné provozní výnosy a odečtou odbytové náklady, správní režie a jiné provozní náklady.

Finanční výsledek hospodaření tvoří rozdíl mezi finančními výnosy a finančními náklady.

Výsledek hospodaření za běžnou činnost představuje součet provozního výsledku hospodaření a finančního výsledku hospodaření, snížený dále o daň z příjmů za běžnou činnost.

Mimořádný výsledek hospodaření vzniká rozdílem mezi mimořádnými výnosy na jedné straně a mimořádnými náklady a daní z příjmů z mimořádné činnosti na straně druhé.

Výsledek hospodaření za účetní období vypočítáme jako součet výsledku hospodaření za běžnou činnost a mimořádného výsledku hospodaření snížený o převod podílu na výsledku hospodaření společníkům.

Výsledek hospodaření před zdaněním lze spočítat dvojím způsobem: buď jako součet výsledků hospodaření za běžnou činnost, finančního výsledku hospodaření a mimořádných výnosů minus mimořádné náklady, nebo jako součet výsledků hospodaření za účetní období, daně z příjmu za běžnou činnost, daně z příjmu z mimořádných činností a převodu podílu na výsledku hospodaření společníkům.

Ve výročních zprávách obchodních společností se můžeme často setkat s kategorií výsledek hospodaření před úroky a zdaněním. K jeho stanovení pro analytické účely se v českých podmínkách přistupuje dvojím způsobem. První přístup spočívá ve ztotožnění tohoto výsledku hospodaření s provozním výsledkem hospodaření. Takto zjištěný výsledek hospodaření však svojí strukturou příliš neodpovídá struktuře výsledku hospodaření před úroky a zdaněním vykazovanému ve světě. Navíc by nám mohly vzniknout i problémy při interpretaci některých finančních ukazatelů, které pracují s touto kategorií výsledku hospodaření. Druhý přístup je založen na výpočtu tohoto výsledku hospodaření jako rozdílu mezi výsledkem hospodaření běžného účetního období na jedné straně a nákladových úroků a daně z příjmu za běžnou i mimořádnou činnost na straně druhé. Pokud od tohoto výsledku hospodaření dále odečteme odpisové náklady, dostaneme výsledek hospodaření před odpisy,úroky a zdaněním (Marek, 2009).

2.3 Rozdělení zisku jako jeden z faktorů zvyšování výkonnosti

Z podnikového hlediska je ziskem částka, kterou lze vyvést z majetku podniku, aniž by se tím ohrozilo pokračování v činnosti v dosavadním rozsahu, bez ohrožení tržní hodnoty firmy. Taková částka se nazývá odnímatelný zisk. Lze jej rozdělit vlastníkům (Grünwald, Holečková 2009).

Jsou dva způsoby zvyšování zisku – **snižování nákladů**, tj. zvyšování hospodárnosti, a **zvyšování výnosů.** Snižování nákladů, tzv. zvyšování hospodárnosti, představuje pro podnik značnou nevýhodu. A to při zaměření na snižování nákladů v podniku může vést ke zhoršení kvality výrobků, výrobního procesu, k zanedbání bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí atd. (Synek, 2011).

2.3.1 Rozdělení (užití) výsledku hospodaření

Podnik je povinen z vytvořeného zisku uhradit daň z příjmů. Když se odečte daň z příjmů, vznikne tzv. použitelný (disponibilní) zisk. Proces rozdělování výsledku hospodaření se podstatně liší v závislosti na zvolené právní normě.

V případě veřejné obchodní společnosti (v.o.s) se celý vytvořený zisk rozdělí mezi společníky, aniž by byl zdaněn daní z příjmů právnických osob. U nich nastane zdanění příjmu z podnikání daní z příjmů fyzických osob (Skripta Krutina). Zisk i ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem. Společník má právo na podíl na zisku ve výši 25 % z částky, v níž splnil vkladovou povinnost. Pokud zisk společnosti k vyplacení této částky nepostačuje, rozdělí se mezi společníky v poměru částek, v nichž splnili svou vkladovou povinnost. Zbylý zisk se rozdělí rovným dílem (§112, Zákon o obchodních korporacích).

Komanditní společnost (k.s.) zisk rozdělí na část připadající komplementářům a na část připadající komanditistům. Pokud ve smlouvě není stanoveno jinak, potom zisk se mezi ně dělí na polovinu; komplementáři si svojí část rozdělí rovným dílem a komanditisté podle výše svých splacených vkladů (Valach, 1999). Ztrátu komanditisté nenesou, a komplementáři si část ztráty rozdělí rovným dílem (Zákon o obchodních korporacích).

Společnost s ručeným omezeným (s.r.o.) podle zákona o obchodních korporacích nevyžaduje povinné vytváření rezervního fondu. Společníci se podílejí na zisku

určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých podílů, pokud společenská smlouva nestanový jinak. U podílu se kterými je spojen pevný podíl na zisku, se usnesení valné hromady o rozdělení podílu na zisku nevyžaduje. Částka k rozdělení mezi společníky nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního obchodí zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o příděly do fondů v souladu s tímto zákonem a společenskou smlouvou (§161, Zákon o obchodních korporacích).

Akciová společnost (a.s.) není povinna vytvářet rezervní fond. Společnost, která vykáže v aktivech vlastní akcie, vytvoří ve stejné výši zvláštní rezervní fond (§316, Zákon o obchodních korporacích). Na vytvoření nebo doplnění zvláštního rezervního může společnost použít nerozdělený zisk nebo jiné fondy, které může použít podle svého uvážení (§317, Zákon o obchodních korporacích).

V družstvu mohou stanovy určit, že člen nebo někteří členové mají za podmínek určených ve stanovách právo na podíl na zisku. Pokud stanovy neurčí způsob podílu člena na zisku určeném k rozdělení mezi členy, určí se v poměru jeho splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu ke splacenému základnímu kapitálu družstva (§586, Zákon o obchodních korporacích). Členská schůze může na základě určení stanov uložit členům povinnost přispět na úhradu ztráty družstva (dále jen „uhrazovací povinnost„) (§587, Zákon o obchodních korporacích). Povinnost se ve stanovách určí pro jednotlivé členy ve stejné výši a nesmí být vyšší, než kolik představuje trojnásobek základního členského vkladu (§588, Zákon o obchodních korporacích).

2.3.2 Ztráta a její vypořádání

Vypořádání ztráty se může uskutečnit např.:

1. úhradou z nerozděleného zisku z minulých let,
2. úhradou z rezervního fondu,
3. úhradou ze statutárního fondu ze zisku,
4. úhradou z ostatního fondu ze zisku,
5. převodem z kapitálových fondů,
6. snížením základního kapitálu společnosti,

7. předpisem ztráty společníkům (vzhledem k tomu, že podle zákona akcionáři za závazky společnosti neručí, lze tuto ztrátu předepsat jen těm akcionářům, kteří s tím sami dobrovolně souhlasí),
8. zvýšením neuhrazené ztráty z minulých let.

Společenská smlouva může určit, že valná hromada je oprávněna uložit vše společníkům současně povinnost přispět na vytvoření vlastního kapitálu peněžitým příplatkem mimo základní kapitál nad výši vkladu až do poloviny jejich členského vkladu. Jinak se vypořádání ztráty v s.r.o. od vypořádání ztráty v a.s. neliší (Marek, 2009).

2.4 Výsledek hospodaření jako měřítko podnikové výkonnosti

Měřítka výkonnosti založená na výsledku hospodaření, na zisku nebo ztrátě, patří mezi nejrozšířenější varianty měření výkonnosti. Výsledek hospodaření poskytuje informace o tom, o kolik převyšují dosažené výnosy vynaložené náklady za určité časové období.

Základní charakter měřítek, která jsou na výsledku hospodaření založena:

- Měřítka se orientují na výkonnost ve zřetelně ohraničeném období
- Měřítka zachycující výkonnost související s činností, která se uskutečnila v daném období (Wagner, 2009).

Pro snadnější identifikaci silných a slabých stránek podniku napomáhá finanční analýza. Na základě jejích výsledků je možné udělat si představu o tom, zda podnik disponuje dostatečnými peněžními prostředky na úhradu svých závazků, řídí efektivně zásoby, jeho hmotný majetek je v uspokojivé výši a má odpovídající kapitálovou strukturu (Moyer, Mcguian, Ketlow, 2008).

Pro analýzu finanční situace podniku se využívají tzv. paralelní ukazatelové soustavy (Neumaierová, Neumaier 2002).

V paralelní soustavě jsou vytvářeny bloky ukazatelů měřících určitou stránku finanční situace (rentabilita, likvidita atd.), přičemž jsou pro finanční zdraví vnímány všechny charakteristiky jako rovnocenné, podnik musí být nejen rentabilní, ale také přiměřeně zadlužený a likvidní, aby mohl dlouhodobě existovat. To je také podstata paralelních soustav (Kislingerová a kol., 2010).

Do této soustavy se řadí:

1. ukazatel výnosnosti resp. rentability,
2. ukazatel aktivity,
3. ukazatel zadluženosti,
4. ukazatel likvidity,
5. ukazatel tržní hodnoty (Neumaierová, Neumaier 2002).

Mezi nejčastější ukazatele k hodnocení výsledku hospodaření patří ukazatele rentability. Používají se pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti podniku pomocí nich se vyjadřuje intenzita využívání, reprodukce a zhodnocení kapitálu vloženého podniku (Valach, 1999).

Ukazatele rentability založené na výsledku hospodaření, jsou měřítkem míry zisku.

Mezi ně patří:

- Rentabilita celkových aktiv (ROA);
- Rentabilita vlastního kapitálu (ROE);
- Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE);
- Rentabilita tržeb (ROS);
- Rentabilita nákladů (ROC) (Holečková, 2008).

V práci bude přiblížena podstata ukazatelů rentability a zadluženosti.

2.4.1 Ukazatele rentability

Obecně lze rentabilitu definovat jako poměr zisku a vloženého kapitálu (Valach, 1999).

$$\frac{\text{zisk}}{\text{vložený kapitál}}$$

Rentabilita je poměrový ukazatel, který je nedílnou součástí zisku. Především rentabilita podniku, vlastního kapitálu, výnosů a nákladové rentability, která je u nás přežívajícím ukazatelem. Považujeme ji za princip hospodářského jednání v tržní ekonomice (Synek, Kislingerová, 2010).

Valach (1999) definuje rentabilitu resp. výnosnost vloženého kapitálu jako měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku pomocí investovaného kapitálu.

V teorii podle Synka a Kislingerové (2010) se rozlišují tři základní druhy ukazatelů rentability, a to ukazatele výnosnosti popř. míry výnosnosti, jsou-li do čitatele tohoto ukazatele dosazovány výnosy, ukazatele ziskovosti popř. míry zisku, je-li v jejich čitateli výsledek hospodaření, a ukazatele peněžní rentability, pokud se do čitatele dosazuje peněžní tok.

Ukazatele rentability dále třídíme v závislosti na tom, v čí prospěch poměrový výnos plyne. Pokud výnos plyne jen ve prospěch podniků, jedná se o tzv. podnikovou podobu ukazatele v případě, že do čitatele dosazujeme nejen výnos podniku, ale i jeho věřitelů, hovoříme o tzv. obecné podobě (Synek, Kislingerová, 2010).

Čím vyšší rentability podnik dosahuje, tím lépe hospodaří se svým majetkem a kapitálem (Suchánek, 2007).

Rentabilita celkových aktiv

Měřením rentability celkových aktiv (ROA - return on assets) vyjadřujeme celkovou efektivnost podniku, resp. produkční sílu.

$$\text{ROA} = \frac{\text{zisk}}{\text{celková aktiva}}$$

Údaje o zisku jsou zjišťovány z výkazu zisku a ztráty, údaje o celkovém kapitálu z rozvahy (Kolář, Mrkvička 2006).

Celkovým kapitálem rozumíme veškerý vložený kapitál, tzn. krátkodobé i dlouhodobé závazky a vlastní kapitál. Z hlediska tří oblastí podnikatelských činností (provozní, investiční a finanční) odráží výnosnost celkového kapitálu všechny aktiva bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly financovány, odkud tento kapitál pochází.

Co se týče zisku, se do čitatele výše uvedeného ukazatele dosazuje většinou částka zisku před zdaněním a úroky placenými z cizího kapitálu (Valach, 1999).

Použití tohoto zisku je výhodné při porovnání podniku s různými daňovými podmínkami (Sedláček, 2011).

V případě, kdy je čitatel ukazatele definován jako součet zisku před zdaněním a úroků není efekt zdanění vůbec podchycen. V tomto případě informuje o tom, jaká byla rentabilita podniku, kdyby neexistovala daň ze zisku (Valach, 1999).

Rentabilita vlastního kapitálu

Měřením rentability vlastního kapitálu (ROE – return on equity) vyjadřujeme výnosnost kapitálu vloženého akcionáři. Je to poměr čistého zisku a vlastního kapitálu.

$$\text{ROE} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatel rentability vlastního kapitálu patří mezi nejdůležitější ukazatele rentability. Je klíčovým kritériem hodnocení úspěšnosti podniku zejména pro jejich vlastníky, protože vytvořený zisk posuzují jako výdělek z kapitálu, který do podniku vložili. Z toho důvodu by dosažená úroveň ROE měla být vyšší než investice bez rizika (Suchánek, 2007).

Za zisk po zdanění považujeme výsledek hospodaření za účetní období převzatý z výkazu zisku a ztráty (Kolář, Mrkvička 2011).

Holečková (2008) říká, že v čitateli by měl být zisk před zdaněním: „Rentabilita celkového kapitálu, zahrnující daň z příjmů, není souměřitelná s rentabilitou vlastního kapitálu, ze které je daň z příjmů vyloučena. Pro posouzení podstatných příčin rozdílu, mimo vliv daně z příjmů, je třeba uvést ukazatel rentability vlastního kapitálu před zdaněním.“

Zhodnocení vlastního kapitálu by mělo být tak velké, aby pokrývalo obvyklou výnosovou míru a rizikovou prémii. Pokud je ukazatel trvale nižší, případně i stejná jako výnosnost cenných papírů, potom je podnik fakticky odsouzen k zániku, protože racionálně uvažující investor požaduje od rizikovější investice vyšší míru zhodnocení (Valach, 1999).

Součástí analýzy rentability je rozklad syntetických ukazatelů na ukazatele dílčí, tzv. pyramidová soustava ukazatelů např. **Du Pont analýza** podle stejnojmenné nadnárodní chemické společnosti. Tato analýza je také známa pod pojmem pyramidový rozklad rentability. Výhodou příčinných ukazatelů rentability je, že lze identifikovat objektivní vazby mezi nimi a vliv změn hodnot jednotlivých příčinných ukazatelů na změnu hodnoty ukazatele rentability (Valach, 1999). Na vrcholu pyramidy se nachází rentabilita vlastního kapitálu, kterou lze rozložit na součin rentability tržeb, obratu celkových aktiv a finanční páky jako poměr mezi celkovými aktivy a vlastním kapitálem (Grünwald, Holečková 2009).

Finanční páka je jedním z forem vyjádření zadluženosti podniku, podílu cizích zdrojů na celkových zdrojích podniku. Čím je podíl cizích zdrojů větší, tím je vyšší i ukazatel finanční páka (Valach, 1999). Je založena na skutečnosti, že cizí kapitál je obvykle levnější než kapitál vlastní. A zvýšení zadluženosti má podle dané rovnice pozitivní vliv na rentabilitu kapitálu vloženého akcionáři (Grünwald, Holečková 2009).

$$ROE = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Z uvedeného rozkladu je zřejmé, že rentabilitu vlastního kapitálu lze rozčlenit na součin tří dílčích ukazatelů, a to rentabilitu tržeb, obrat celkových aktiv a tzv. finanční páka jako poměr mezi celkovými aktivy a vlastním kapitálem (Holečková, 2008).

Rentabilita dlouhodobého kapitálu

Měřením rentability dlouhodobého kapitálu (ROCE – return on capital employed) zjišťujeme informace o výnosnosti dlouhodobých zdrojů podniku.

$$ROCE = \frac{\text{zisk po zdanění} + \text{úrok} \cdot (1 - \text{daň z příjmů})}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatel rentability dlouhodobého kapitálu tvoří určitý mezičlánek mezi rentabilitou celkového kapitálu a rentabilitou vlastního kapitálu (Marek, 2009).

Představuje široce používané měřítko výkonnosti podniku pro mezinárodní srovnání. Používá se spíše u velkých průmyslových korporací, kde je dlouhodobý kapitál zastoupen značným procentem.

Do čitatele jsou udávány všechny úroky, protože čitatel vyjadřuje zdaněný výdělek z veškerého majetku (Grünwald, Holečková 2009).

Holečková (2008) říká: „V čitateli zlomku jsou celkové výnosy investorů (pro vlastníky zisk, pro věřitele úroky).“

Ve jmenovateli jsou dlouhodobé finanční prostředky, které má podnik k dispozici, zahrnují dlouhodobě investovaný kapitál, jak akcionářů, tak věřitelů. Vyjadřuje schopnost podniku odměnit ty, kdo poskytli prostředky nebo schopnost přilákat nové investory (Valach, 1999).

Rentabilita tržeb

Ukazatel rentability tržeb (ROS – return on sales) vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, kolik dokáže podnik vyprodukovat „efektu“ na 1 korunu tržeb.

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Tržby ve jmenovateli vyjadřují tržní ohodnocení výkonů firmy za určité časové období. Někdy se můžeme setkat s přístupem, kdy ve jmenovateli jsou používány výnosy, nikoli jen tržby (Holečková, 2008).

V čitateli je používaný čistý zisk po zdanění, resp. je používaný termín zisková marže. Nejčastěji se zjišťuje ve dvou podobách, provozní zisková marže a čistá zisková marže (Sedláček, 2011).

Provozní zisková marže (OPM – operating profit margin) vylučuje vlivy finančních nákladů, zejména úroků, které do provozních nákladů nepatří. Mezi výhody patří, že čitatel i jmenovatel jsou tokové veličiny, obě v aktuální cenové úrovni potvrzené trhem.

$$\text{OPM} = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{tržby}}$$

Čistá zisková marže (NPM – net profit margin) je ukazatel, který je dílčím faktorem rozkladu rentability vlastního kapitálu. Pro správnou interpretaci ukazatele je třeba znát dlouhodobý trend jeho vývoje v daném podniku a hodnotu příslušného odvětví činnosti.

$$\text{NPM} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{tržby}}$$

Ukazatel ziskové marže se značně liší u jednotlivých odvětví v závislosti na charakteru produktů. Je nutné i posuzovat ukazatel ve vztahu k obratu aktiv (Holečková, 2008).

Rentabilita nákladů

Rentabilita nákladů (ROC – return on costs) vyjadřuje vztah mezi výsledkem hospodaření resp. ziskem po zdanění a celkovými náklady.

$$\frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{náklady}}$$

K vyjádření relativní úrovně nákladů se využívá ukazatel nákladovosti, měřený vztahem celkových nákladů k dosaženým tržbám podniku (Holečková, 2008).

$$\frac{\text{náklady}}{\text{tržby}} = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

V další fázi lze rozložit ukazatel celkové nákladovosti z tržeb na součet jednotlivých dílčích ukazatelů nákladovosti rozlišených podle jednotlivých nákladových druhů (osobní náklady, odpisy, spotřeba materiálu, energie, daně a poplatky, finanční náklady apod.) a sledovat, jak ovlivnily změny celkové nákladovosti (Grünwald, Holečková 2009).

Obecně platí zásada, že čím nižší je hodnota tohoto ukazatele, tím lepší jsou výsledky hospodaření podniku, protože 1 koruna tržeb vytvořil s nižšími náklady (Holečková, 2008).

2.4.2 Ukazatele zadluženosti

Ukazatel zadluženosti je možno v některých literaturách nalézt pod názvy: ukazatel finanční struktury nebo finanční stability (Mrkvička, Kolář 2006).

Zadluženost vyjadřuje skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje. Používání cizích zdrojů ovlivňuje jak výnosnost kapitálu akcionářů, tak riziko. V praxi u velkých podniků nelze, aby podnik financoval veškerá svá aktiva z kapitálu vlastního, anebo naopak jen z kapitálu cizího. Použití pouze vlastního kapitálu by vedlo ke snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. Na druhé straně financování podnikových aktiv jen z kapitálu cizího by bylo spojeno s obtížemi při jeho získávání a je vyloučeno i z důvodu, že v právních předpisech je zakotvena určitá povinná výše základního kapitálu (Valach, 1999).

Zadluženost byť i vysoká, nemusí být ještě negativní charakteristikou firmy (Kislingerová, Hnilica 2005).

Hlavním motivem financování svých činností cizími zdroje je relativně nižší cena ve srovnání se zdroji vlastními.

Ukazatele zadluženosti jsou ovlivněny čtyřmi základními faktory:

1. daně,
2. riziko,
3. typ aktiv,
4. stupeň finanční volnosti podniku (Kislingerová a kol., 2010).

Ukazatel je možno vypočítat několika způsoby (Brealey, Myers 2000).

Používají se poměrové ukazatele odvozené z rozvahy a zobrazují vzájemné vztahy mezi položkami závazků a vlastního kapitálu (Kolář, Mrkvička 2006).

K nejčastěji používaným a sledovaným ukazatelům zadluženosti se řadí ukazatel věřitelského rizika, koeficient samofinancování, ukazatel finanční páky a ukazatel úrokového krytí (Valach, 1999), jejichž složení bude dále podrobněji popsáno.

Ukazatel věřitelského rizika

Ukazatel věřitelského rizika (angl. Debt Ratio) vyjadřuje poměr celkových závazků k celkovým aktivům.

$$\frac{\text{celkové závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

Do celkových závazků zahrnujeme rezervy, krátkodobé závazky, dlouhodobé závazky, bankovní úvěry a výpomoci a časové rozlišením na straně pasiv. Vysoká úroveň ukazatele vypovídá o vysoké úrovni zadluženosti podniku (Kolář, Mrkvička 2006).

Vysoká hodnota může být z hlediska držitelů kmenových akcií přiznána v případě, pokud je podnik schopen dosáhnout vyššího procenta rentability, výnosnosti z celkového kapitálu, než je procento úroků placené z kapitálu cizího. Naopak může i vysoká hodnota tohoto ukazatele být pro akcionáře nepříznivá, a to v případě, že výnosnost celkového kapitálu vloženého do podniku je nižší než úrok placený věřitelům (Valach, 1999).

Z pohledu věřitelů podniku by měla být úroveň věřitelského rizika co nejnižší (Kolář, Mrkvička 2006).

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování (angl. Equity Ratio) vyjadřuje podíl, v jakém jsou celková aktiva podniku financována ze zdrojů jeho vlastníků.

$$\frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Je to doplňkový ukazatel k ukazateli předchozímu, jejich součet se rovná 1, resp. 100%. Oba výše uvedené ukazatele patří mezi nejvýznamnější pro hodnocení celkové finanční situace podniku.

Sedláček (2011) nazývá tento ukazatel jako kvótu vlastního kapitálu, která vyjadřuje finanční nezávislost podniku. Převrácená hodnota ukazatele vyjadřuje finanční páku, která vede k finančnímu zadlužení podniku.

Ukazatel finanční páky

Ukazatel finanční páky (angl. Financial Gearing, am. Financial Leverage) vyjadřuje poměr celkových aktiv k vlastnímu kapitálu.

$$\frac{\text{celková aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Jedná se o převrácenou hodnotu koeficientu samofinancování. Ukazatel je tím větší, čím vyšší je podíl cizích zdrojů na celkovém financování. Finanční páka se obecně používá ve smyslu používání dluhového financování (Kolář, Mrkvička 2006).

Ukazatel úrokového krytí

Ukazatel úrokového krytí (angl. Interest Coverage, Times Interest Earned) vyjadřuje, kolikrát vytvořený zisk (před odpočtem úroků a daní) převyšuje úrokové platby.

$$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{nákladové úroky}}$$

Informuje akcionáře podniku o tom, zda podnik je schopen splácet své závazky z úroků, a věřitele o tom, zda a jak jsou zajištěny jejich nároky v případě likvidace podniku.

Čím vyšší úroveň ukazatele, tím lépe. Američtí analytici považují za kritickou úroveň ukazatele hodnotu 3.00, nižší hodnoty signalizují potenciální velmi vážné problémy; za bezproblémovou úroveň považují hodnotu 8.00 (Kolář, Mrkvička 2006).

3 METODIKA PRÁCE

Cílem práce je analyzovat funkce a úlohu výsledku hospodaření ve vybraném podniku. Tato analýza bude provedena v podniku PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. Prostřednictvím nákladů a výnosů bude provedena analýza výsledku hospodaření. Zhodnocení finanční situace podniku bude za pomoci účetních výkazů podniku, ze kterých jsou čerpány potřebné údaje. Mezi tyto výkazy patří rozvaha (viz přílohy č. 1,2) a výkaz zisku ztráty (viz příloha č. 3) za roky 2009 – 2012.

Charakteristika nákladů, výnosů a jejich rozdělení je uvedeno v teoretické části. Bylo již také zmíněno, že u výrobního podniku tvoří výnosy hlavně tržby za prodej vlastních výrobků. A v poslední části charakteristika výsledku hospodaření a jeho užití v různých formách podnikání.

V následující části bude postupně provedena charakteristika vybraného podniku jeho historie, předmět činnosti a cíle podniku, a dále analýza uvedených veličin.

Nejprve budou analyzovány výnosy podniku, které jsou rozděleny na provozní, finanční a mimořádné, význam rozdělení je vysvětlen v teoretické části. Analýza bude zaměřena především na úroveň výnosů v sledovaném období, vyjádřena v tis. Kč, strukturu vyjádřenou v procentech a na jejich meziroční vývoj. Stejně tak analýza provozních výnosů, které v podniku tvoří převážnou část výnosů a jsou nejdůležitější pro chod podniku, nákladů a provozních nákladů, do kterých se řadí především spotřeba materiálu a energie, osobní náklady a odpisy nehmotného a hmotného majetku.

Dále bude sledován výsledek hospodaření, který bude také rozdělen na provozní, finanční a mimořádný. Bude sledována hlavně jeho úroveň v jednotlivých letech vyjádřena v tis. Kč, struktura vyjádřena v procentech a jeho meziroční vývoj.

V další části pro hodnocení výsledku hospodaření bude prováděna analýza rentability a analýza zadluženosti podniku. Pro výpočet jsou uvedené primární ukazatele v níže uvedené tabulce 1. Na závěr bude návrh opatření pro zlepšení finanční situaci podniku.

Tabulka 1: Primární ukazatele

	Název	Zdroj	Zkratka	Výpočet
1.	Aktiva celkem	R	A	Řádek č. 1
2.	Vlastní kapitál	R	VK	Řádek č. 68
3.	Cizí zdroje	R	CZ	Řádek č. 86
4.	Zisk před zdaněním a úroky	VZZ	EBIT	Řádek č. 61 + 43
5.	Nákladové úroky	VZZ	NÚ	Řádek č. 43
6.	Čistý zisk	VZZ	EAT	Řádek č. 60
7.	Tržby	VZZ	T	Řádek č. 1 + 5
8.	Dlouhodobý cizí kapitál	VZZ	DCK	Řádek č. 87 + 92 + 116
9.	Celkové náklady	VZZ	CN	Řádek č. 2+8+12+17+18+22+25 +27+29+32+38+40+41+43+45+47 +49+54+55+59

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Pozn. VZZ – Výkaz zisku a ztráty (Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu ve druhovém členění podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 500/2002 Sb.)

R – Rozvaha (Rozvaha v plném rozsahu dle přílohy č. 1 č. 500/2002 Sb.)

Při analýze rentability budou využity tyto ukazatele:

- rentabilita celkových aktiv (ROA) = EBIT/A
- rentabilita vlastního kapitálu (ROE) = EAT/VK
- rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE)= EBIT/VK+DCK
- rentabilita tržeb (ROS) = EAT/T
- rentabilita nákladů (ROC) = ČZ/CN

A při analýze zadluženosti budou využity tyto ukazatele:

- ukazatel věřitelského rizika = CZ/A
- koeficient samofinancování = VK/A
- ukazatel finanční páky = A/VK
- ukazatel úrokového krytí = EBIT/NÚ

4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU PRYM CONSUMER CZ, s.r.o.

Podnik PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. se sídlem Tyršova 734 ve Zlivi byl zapsán do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích dne 7. 7. 1992, kde je dosud evidována pod spisovou značkou C3275.

Obrázek 1: Logo podniku

4.1 Historie podniku

Na počátku byl zapínací patent – vynález pana Hanse Pryma z roku 1903, který se od té doby stal celosvětovým standardem.

Historie firmy PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. sahá do roku 1946. V té době se do bývalé továrny na výrobu zápalek v Českých Budějovicích začínají soustřeďovat stroje na výrobu jehel z různých firem na území tehdejší Československé republiky. Nově založená společnost je pojmenována IGLA. V počáteční fázi zahrnuje výrobní sortiment ruční jehly, pletací jehlice, špendlíky se skleněnou hlavičkou, hroty, dále pak speciální nástroje a strojní zařízení, potřebné k vlastní výrobě. Od roku 1953, v souvislosti s nástupem československých šicích a pletacích strojů, se zavádí do výroby nové druhy jehel vyvážených do zahraničí pod značkou AKRA. Postupně se firma IGLA vypracovává na jednoho z největších světových výrobců jehel s exportem do 104 zemí všech světadílů. Koncem roku 1988 se národní podnik IGLA mění na státní podnik IGLA. Tento státní podnik se v roce 1990 transformuje na akciovou společnost AKRA se stoprocentním vlastnictvím státu. Nový název přebírá z ochranné známky, registrované v desítkách zemí z celého světa. Po privatizaci přímým prodejem v roce 1992 dochází v následujícím roce k rozsáhlé restrukturalizaci. V jejím rámci, již pod názvem Kovová Galanterie s.r.o., pokračuje společnost ve výrobě ručních šicích a řemeslnických jehel, navlékačů a hrotů. V roce 1996 se staví závod ve Zlivi, kde se soustředí výrobní operace „ balení „ a dále centrální automatizovaný sklad. Dále v roce 2000 se společnost opět mění své obchodní jméno, tentokrát na PRYM CONSUMER

CZ s.r.o. A nakonec v roce 2008 dochází k rozšíření Zlivského závodu, přesunu výroby a statutárního sídla společnosti z Českých Budějovic do Zlivi.

4.2 Předmět podnikání

Ve špičkové kvalitě se zde vyrábí ruční šicí a řemeslnické jehly, kalené ocelové špendlíky, špendlíky se skleněnou hlavičkou, hroty a navlékače. Další činností je nákup a speciální balení širokého sortimentu vysoce kvalitních galanterních produktů. Důraz je kladen na vysokou produktivitu práce, inovace a minimalizace vlivů na životní prostředí. Podnik v současné době zaměstnává 145 zaměstnanců.

Od konce roku 2008 je jediným vlastníkem 100% obchodního podílu je PRYM NEWEY GROUP PLC, Whitecroft, Lydney, Gloucestershire, GL15 4QG, Spojené království Velké Británie a Severního Irska. V roce 2013 došlo k převodu obchodního podílu na firmu PRYM CONSUMER ASIA LIMITED se sídlem v Hongkongu, obchodní podíl činní 99,92%, který odpovídá vkladu do základního kapitálu podniku ve výši 24 980 000 Kč a PRYM CONSUMER BETEILIGUNGS GmbH se sídlem v Německu, obchodní podíl činní 0,08%, který odpovídá vkladu do základního kapitálu ve výši 20 000 Kč. Základní kapitál je nyní zcela splacen. Tato skutečnost byla zapsána v obchodním rejstříku dne 19. 4. 2013.

V níže uvedené tabulce 2 jsou uvedeny vybrané ukazatele pro snadnější charakteristiku podniku. Jedním z uvedených ukazatelů jsou aktiva. Z tabulky vyplývá, že aktiva do roku 2011 měla klesající charakter. Za to v roce 2012 zaznamenala drobný nárůst, který byl způsoben zvýšením oběžných aktiv.

Tabulka 2: Vybrané ukazatele pro charakteristiku podniku za období 2009 – 2012

Ukazatel	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Dlouhodobý majetek	57 763	51 931	50 172	48 438
Oběžná aktiva	117 652	122 618	122 643	134 551
AKTIVA	**175 456**	**174 595**	**173 107**	**183 075**
Vlastní kapitál	154 506	152 029	152 621	154 178
Cizí kapitál	20 950	22 566	20 486	28 180
PASIVA	**175 456**	**174 595**	**173 107**	**183 075**
Počet zaměstnanců	155	147	141	141

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Hodnota počtu zaměstnanců v podniku je brána vždy k 31. 12. Počet zaměstnanců v podniku se nějak výrazně nemění, ale neustále klesá. Průměrně se pohybuje okolo 146 zaměstnanců. Hlavním důvodem odchodu zaměstnanců v průběhu let 2009 – 2012 byl odchod zaměstnanců do důchodu, dále pak došlo ke snížení stavu zaměstnanců z organizačních důvodů za účelem zefektivnění práce v podniku nebo odchod na mateřskou dovolenou. Podnik klade důraz na efektivitu práce zaměstnanců, tzn. vykonávat více pracovních činností. Největší zastoupení a to 70 % mají dělníci se stupněm vzdělanosti od základního vzdělání po maturitu. A zbývajících 30 % z technicko-hospodářských pracovníků má vysokoškolské vzdělání.

4.3 Směr a vize podniku

Cílem vedení podniku PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. je vycházet a maximálně těžit ze zájmu zákazníka o vyráběné produkty, kterými jsou každodenně používané, praktické a vyhledávané šicí potřeby. Vnímat zájem zákazníka o specifickou výrobu jako zavazující a poskytovat produkt v maximální kvalitě. Dále udržovat již tak velice solidní úroveň a soustavně usilovat o další zvyšování ve vazbě na vzrůstající požadavky. Obstát v konkurenci znamená získat pozici evropské špičky v tomto oboru.

Prioritou je zákazník. Zákazník, kterému se bude dobře pracovat s výrobkem, vrátí se zpět, nebo doporučí produkt dále. Tento proces je vnímán jako základní stimul. Proto je zákazník nejdůležitějším článkem aktivity společnosti – jeho požadavky a podněty jsou pro společnost zásadní a ve všech souvislostech ovlivňují a určují strategie.

Výběr dodavatelů a vzájemné vztahy. Jedním z nejdůležitějších prvků, který ovlivňuje kvalitu konečného výrobku, je spolu se samozřejmým předpokladem dodržování standardních výrobních procesů využívaný vstupní materiál. Vysoce kvalitní suroviny a dodržování standardních výrobních procesů zaručují funkční a kvalitní výrobky. Dodavatelé materiálu jsou proto pečlivě vybíráni, průběžné hodnocení a vázáni rigorózně zadanými požadavky.

Prevence jako nástroj proti nekvalitě. Kvalifikovaný personál, dobře fungující procesy, systém samokontrol, namátkových kontrol, monitoring kvality výroby a pravidelné provádění auditů výrobních i nevýrobních středisek přispívá k naprostému

vyloučení negativních výsledků. Cílem a výstupem je produkt v 1. A kvalitě, kterým společnost obstojí v každé konkurenci.

Systém kvality a jeho trvalé zlepšování. Kvalitu výroby lze dosáhnout a setrvale garantovat pouze ze situace, kdy jsou všichni zaměstnanci ztotožněni s důležitostí kvality a s požadavky z toho vyplývajícími. Pro vnímání kolektivní odpovědnosti vytváří společnost maximální prostor. Prostřednictvím dodržení normy ČSN EN ISO 9001:2009 lze dospět k požadovaným výsledkům, tj. vůči zákazníkovi nikdy nechybovat. Maximálně spokojený a stálý zákazník je podnikem vnímán nejen jako komerční, ale především jako prestižní článek v uplatnění společnosti ve specifickém výrobním oboru.

5 ZHODNOCENÍ VÝVOJE VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ VYBRANÉHO PODNIKU SE ZAMĚŘENÍM NA FAKTORY POZITIVNĚ A NEGATIVNĚ OVLIVŇUJÍCÍ JEHO ZMĚNU

5.1 Analýza výnosů, nákladů a výsledku hospodaření

Podnik, ve kterém je provedena analýza výnosů, nákladů a výsledku hospodaření je evidován v obchodním rejstříku pod názvem PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. Analýza je provedena za období 4 let od roku 2009 do roku 2012.

5.1.1 Analýza výnosů

Výnosy jsou výkony účetní jednotky v peněžním vyjádření a pro jejich vznik je rozhodující okamžik provedení příslušného výkonu. Mezi hlavní výnosy patří tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a to u výrobního podniku. Podle jejich závažnosti je tvoří výnosy provozní, finanční a mimořádné. Jednotlivé výnosy výrobního podniku jsou uvedeny v tabulkách za období 2009 – 2012.

Tabulka 3: Výnosy podniku v tis. Kč

VÝNOSY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Provozní	222 376	202 129	195 812	202 553
Finanční	6 684	12 958	16 102	14 439
Běžné	229 060	215 087	211 914	216 992
Mimořádné	-	-	-	-
Celkem	**229 060**	**215 087**	**211 914**	**216 992**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Analýza výnosů je prováděna ve výrobním podniku, z čehož plyne, že převážnou část výnosů tvoří výnosy provozní. Za to finanční výnosy mají malý podíl na celkových výnosech a výnosy mimořádné podnik nevykazuje.

Z tabulky 4 je zřejmé, že se provozní výnosy pohybují v průměru okolo 94 %. Mají klesající charakter do roku 2011, kde byl zaznamenán pokles o 12 %, což představuje 26 564 tis. Kč oproti roku 2009, kdy provozní výnosy vykazovaly nejvyšší hodnotu za sledované období. Naopak v roce 2012 došlo k nárůstu v porovnání s rokem 2011 o 6741 tis. Kč.

Nepatrnou část z celkových výnosů tvoří výnosy finanční. Pohybují v průměru okolo 6 %. Mezi výjimku patří rok 2009, kdy činily pouze necelé 3 % a to z důvodu, že byla slabá koruna. Protože do finančních výnosů v podniku patří hlavně kurzové zisky, které podnik získává z tzv. Cash poolingu neboli vyrovnání plateb mezi skupinami. Je používán při využívání více bankovních účtů, umožňuje propojit zůstatky na všech bankovních účtech a převést na jeden společný účet, ve kterém dochází ke zhodnocení nebo k dočasnému dorovnání rozdílu mezi debetními a kreditními zůstatky. Nejvyšší hodnota dosáhla částky 16 102 tis. Kč a to v roce 2011 a hlavním důvodem byla silná koruna, jinak do této doby byl fixní kurz 28,50 Kč.

Zanedbatelnou položkou v daném podniku jsou mimořádné výnosy, které podnik ve sledovaném období žádné nevykazuje.

Tabulka 4: Struktura výnosů v %

VÝNOSY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Provozní	97,08	93,98	92,40	93,35
Finanční	2,92	6,02	7,60	6,65
Běžné	100	100	100	100
Mimořádné	-	-	-	-
Celkem	**100**	**100**	**100**	**100**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Meziroční vývoj celkových výnosů v podniku PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. znázorňuje níže uvedený graf.

Graf 1: Meziroční vývoj výnosů v %

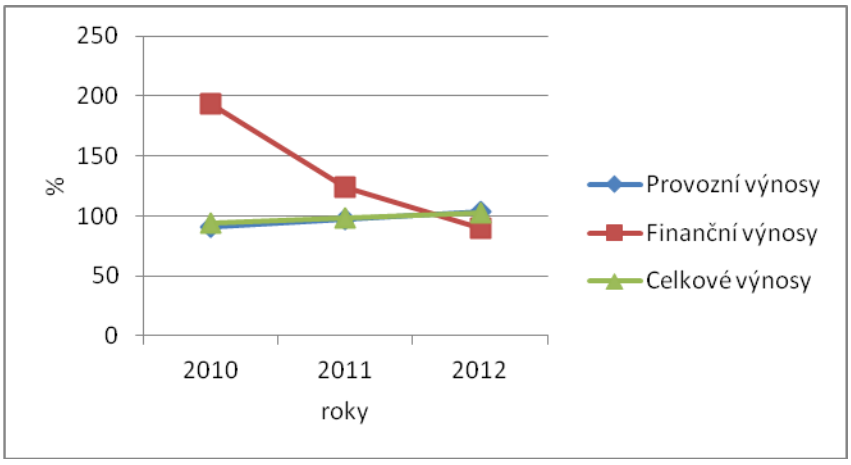

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z grafu 1 vyplývá, že vývoj provozních výnosů má stejný průběh jako výnosy celkové, což zapříčiňuje malý podíl finančních výnosů na celkových výnosech. Meziroční vývoj finančních výnosů má rostoucí charakter, který je dán kurzovými rozdíly na tzv. cash poolingovém účtu, z kterého podniku plyne převážná část finančních výnosů.

5.1.2 Analýza provozních výnosů

Provozní výnosy vznikají z hlavní činnosti, např. prodejem výrobků, zboží, služeb atd. Ve výrobním podniku tvoří převážnou část z celkových výnosů, a proto je nutné věnovat jim větší pozornost a sledovat je v podrobnějším členění.

Tabulka 5: Provozní výnosy podniku v tis. Kč

PROVOZNÍ VÝNOSY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Tržby za prodej zboží	537	484	433	398
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	212 866	196 150	194 585	193 903
Změna stavu zásob vlastní činnosti	437	1 987	- 4 061	660
Aktivace	172	309	207	0
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	906	47	5	4 954
Tržby z prodeje materiálu	3 240	1 961	1 213	1 007
Ostatní provozní výnosy	4 218	1 241	3 430	1 631
Celkem	**222 376**	**202 129**	**195 812**	**202 553**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Nejpodstatnější část provozních výnosů tvoří tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, na které připadá v průměru 97 % z celkových výnosů podniku. Hlavní činnost zahrnuje výrobu ručních jehel, špendlíků, hrotů, navlékačů, kompletace a balení produktů. Tržby za vlastní výrobky ve sledovaném období od roku 2009 do roku 2012 neustále klesaly a stejně tak tržby za služby. V roce 2012 dosáhly nejnižší hodnoty za sledované čtyřleté období a to částky 192 768 tis. Kč oproti roku 2009 je to o 18 604 tis. Kč méně. Tržby za zboží tvoří velmi malou část provozních výnosů a to 0,23 %.

Dalšími tržbami jsou tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, které pro podnik nepředstavovaly nijak významné částky. Pohybovaly se kolem 1 % z celkových provozních výnosů. Za zmínění stojí rok 2012, kdy tržby z prodeje dlouhodobého

majetku dosáhly nejvyšší hodnoty, tj. 4 954 tis. Kč a to z důvodu, kdy se podařilo prodat rodinný dům, který podnik vlastnil.

Do aktivace zahrnuje podnik především aktivace majetku, ale také i služeb. Pohybuje se v průměru okolo 172 tis. Kč. Od roku 2009 do roku 2011 měla rostoucí charakter. V roce 2012 byla dokonce nulová.

Mezi ostatní provozní výnosy se řadí starší materiál k neupotřebení, který podnik dostane nahrazený od společníka PRYM CONSUMER BETEILIGUNGS GmbH se sídlem v Německu a různé náhrady škod.

Tabulka 6: Struktura provozních výnosů v %

PROVOZNÍ VÝNOSY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Tržby za prodej zboží	0,24	0,24	0,22	0,20
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	95,72	97,04	99,37	95,73
Změna stavu zásob vlastní činnosti	0,20	0,96	-2,07	0,33
Aktivace	0,08	0,15	0,11	0
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	0,41	0,02	0,00	2,45
Tržby z prodeje materiálu	1,46	0,97	0,62	0,50
Ostatní provozní výnosy	1,90	0,61	1,75	0,81
Celkem	**100**	**100**	**100**	**100**

Zdroj: Výkazy podniku vlastní zpracování

Graf 2: Meziroční vývoj provozních tržeb v %

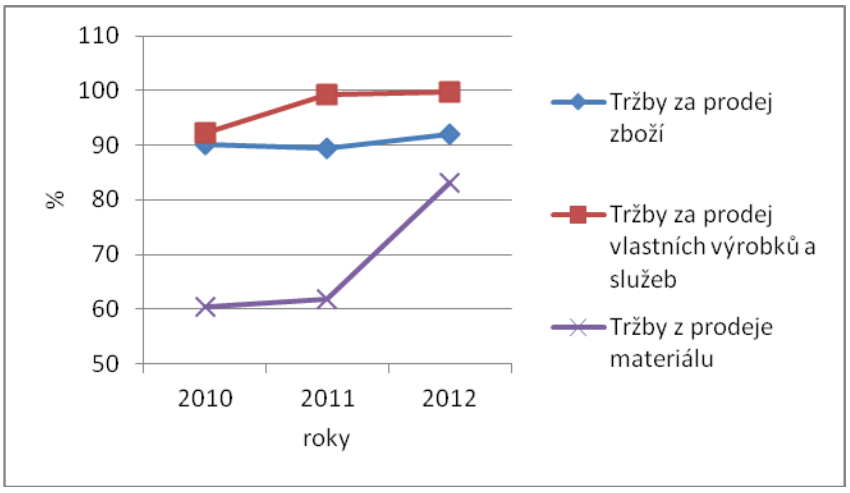

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Křivky v grafu 2 představují jednotlivé tržby podniku. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb spolu s tržbami za prodané zboží vykazují podobný trend vývoje.

Tento trend je ve sledovaném období zaznamenal mírný nárůst. Klesající charakter mají tržby z prodeje materiálu, meziročně klesaly o necelých 40 % a v roce 2012 klesly oproti roku 2011 jen o 17 %. Křivka tržeb z prodeje dlouhodobého majetku v grafu zobrazena není a to z důvodu velkého nárůstu oproti roku 2011. V tomto roce tržby z prodeje dlouhodobého majetku činily pouze 5 tis. Kč, za to v roce 2012 zaznamenaly nárůst na 4 954 tis. Kč. Tento značný výkyv byl způsoben prodejem rodinného domu.

5.1.3 Analýza nákladů

Náklady jsou obecně důležitou položkou podniku a je důležité se jejich analýzou zabývat. Vyjadřují peněžitou spotřebu výrobních faktorů účelně vynaložených na tvorbu podnikových výnosů včetně dalších nutných nákladů spojených s činností podniku, proto byl sestaven přehled nákladů v jednotlivých letech 2009 - 2012.

Tabulka 7: Náklady podniku v tis. Kč

NÁKLADY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Provozní	231 179	218 917	212 883	216 321
Finanční	338	394	242	185
Běžné	231 517	219 311	213 125	216 506
Mimořádné	-	-	-	-
Celkem	**231 517**	**219 311**	**213 125**	**216 506**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Je logické, že ve výrobním podniku největší část na celkových nákladech mají náklady provozní. O čemž už vypovídá činnost podniku a výše provozních výnosů. Na začátku sledovaného roku 2009 činily provozní náklady 231 179 tis. Kč, které představují 99,85 % podíl na celkových nákladech. V tomto roce dosáhly i největší hodnoty. Z toho vyplývá, že podnik nebyl nějak výrazně ovlivněn světovou hospodářskou krizí, která dopadla na Českou republiku. Naopak nejnižší hodnota provozních nákladů byla v roce 2011, která se odvíjí od hodnoty provozních výnosů, kterou zapříčinil slabý prodej výrobků a služeb. Významnou položkou provozních nákladů je nájemné výrobních a kancelářských prostor závodu Zliv.

Zastoupení finančních nákladů zaujímají hlavně bankovní poplatky. Od roku 2011 mají klesající charakter, který je z největší částí daný tím, že podnik dostal od banky

lepší podmínky pro zahraniční platební styk. V roce 2012 podnik investoval do nových vstřikovacích lisů a drátořezu, který financoval pomocí cizího kapitálu.

Běžné náklady jsou tvořeny z provozních a finanční nákladů. Jelikož finanční náklady nezaujímají nějak velkou výši z celkových nákladů, tak hodnoty běžných nákladů se nějak moc neliší od nákladů provozních. Pohybují se v průměru okolo 220 115 tis. Kč.

Stejně jak u provozních výnosů podnik nezaznamenal žádné mimořádné náklady, které ještě spolu s provozními a finančními náklady tvoří celkové náklady.

Tabulka 8: Struktura nákladů v %

NÁKLADY	2009	2010	2011	2012
Provozní	99,85	99,82	99,89	99,91
Finanční	0,15	0,18	0,11	0,09
Běžné	100	100	100	100
Mimořádné	-	-	-	-
Celkem	**100**	**100**	**100**	**100**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Tabulka 8 charakterizuje strukturu nákladů ve sledovaném období. Největší složku mají provozní náklady, které se v průměru pohybují okolo 99, 87 % a mají konstantní podíl. Ve sledovaném období se liší jen od desetiny. Zanedbatelné procento mají finanční náklady.

Graf 3: Meziroční vývoj nákladů v %

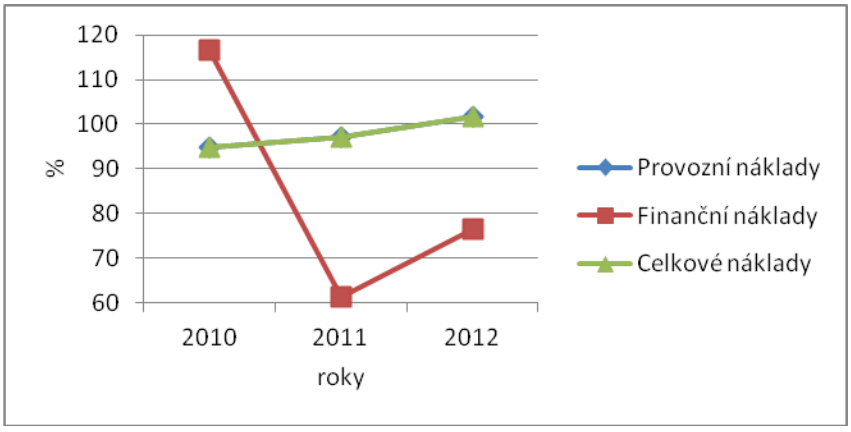

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Křivka provozních nákladů je téměř totožná s křivkou celkových nákladů. Zatímco finanční náklady mají kolísavý vývoj. V roce 2010 vzrostly o necelých 17 % od roku 2009. Další vývoj finančních nákladů měl v ostatních letech klesající tendenci.

5.1.4 Analýza provozních nákladů

Tabulka 9: Provozní náklady v tis. Kč

PROVOZNÍ NÁKLADY	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Náklady vynaložené na prodané zboží	494	444	397	365
Spotřeba materiálu a energie	121 786	115 882	111 697	111 644
Služby	30 500	27 572	26 402	26 487
Osobní náklady	64 430	63 041	62 151	62 337
Daně a poplatky	5 083	21	13	257
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	9 814	9 101	9 447	9 659
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2 176	701	659	4 993
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	- 4965	474	160	- 438
Ostatní provozní náklady	1 861	1 681	1 957	1 017
Celkem	**231 179**	**218 917**	**212 883**	**216 321**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z tabulek 9 a 10 je patrné, že největší zastoupení z celkových provozních nákladů má spotřeba materiálu a energie, tzv. výkonová spotřeba. Podíl se pohybuje kolem poloviny z celkových provozních nákladů, tedy v průměru okolo 52 %.

Mezi druhou nezanedbatelnou položku patří osobní náklady. Jejich trend vývoje je klesající. Tvoří v průměru okolo 29 % z celkových provozních nákladů. Celkové provozní náklady dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2009, tj. 231 179 tis. Kč, naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2011, kdy pro podnik byl slabý prodejní rok výrobků a služeb, tj. 212 883 tis. Kč. Celkově provozní náklady ve sledovaném období klesly o necelých 7 %.

Hlavní položkou služeb je především nájemné výrobních a kancelářských prostor závodu Zliv, dále pak nakupované marketingové služby, IT služby, školení

zaměstnanců, přepravné, opravy a udržování, ostraha, ekologie atd. Hodnota služeb se pohybuje v průměru okolo 28 000 tis. Kč.

Tabulka 10: Struktura provozních nákladů v %

PROVOZNÍ NÁKLADY	2009	2010	2011	2012
Náklady vynaložené na prodané zboží	0,21	0,20	0,19	0,17
Spotřeba materiálu a energie	52,68	52,93	52,47	51,61
Služby	13,19	12,59	12,40	12,24
Osobní náklady	27,87	28,80	29,19	28,82
Daně a poplatky	2,20	0,01	0,00	0,12
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	4,25	4,16	4,44	4,47
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	0,94	0,32	0,31	2,31
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	- 2,15	0,22	0,08	- 0,20
Ostatní provozní náklady	0,81	0,77	0,92	0,47
Celkem	**100**	**100**	**100**	**100**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Meziroční vývoj vybraných provozních nákladů je zobrazen v níže uvedeném grafu. Všechny položky, které patří do provozních nákladů, pozvolna klesaly. V roce 2012 zaznamenaly zanedbatelný nárůst služby a osobní náklady, vzrostly o 0,30 %.

Graf 4: Meziroční vývoj vybraných provozních nákladů v %

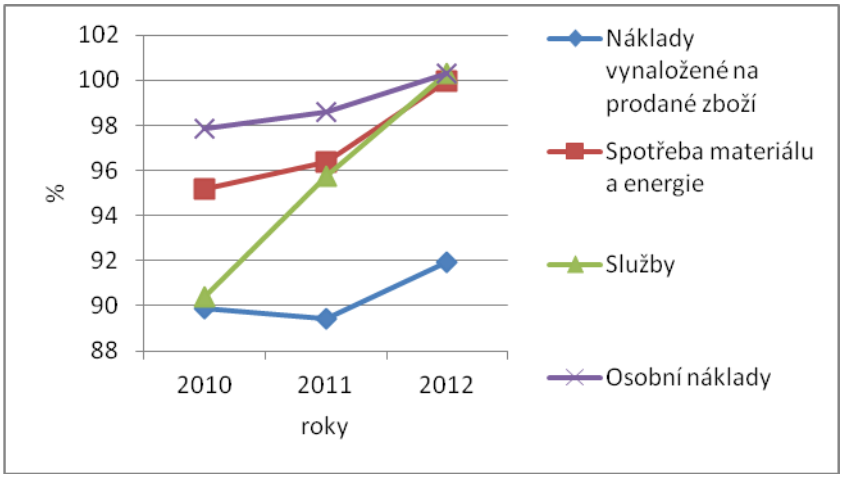

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

5.1.5 Výsledek hospodaření

V níže uvedené tabulce 11 je znázorněn vývoj hospodářského výsledku včetně provozního, finančního a mimořádného výsledku hospodaření. Je to rozdíl mezi výnosy a náklady, z toho vyplývá, že členění je analogické jako u výnosů a nákladů.

Tabulka 11: Výsledek hospodaření podniku v tis. Kč

Ukazatel	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Provozní výsledek hospodaření	- 8 803	- 16 788	- 17 071	- 13 768
Finanční výsledek hospodaření	6 346	12 564	15 860	14 254
Mimořádný výsledek hospodaření	-	-	-	-
Výsledek hospodaření před zdaněním	**- 2 457**	**- 4 224**	**- 1 211**	**486**

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z tabulky 11 je patrné, že výsledek hospodaření do roku 2011 má zápornou hodnotu. Nejvyšší záporná hodnota výsledku hospodaření byla v roce 2010, což představuje - 4 224 tis. Kč, významným faktorem, který přispěl k prohloubení ztráty ve srovnání s rokem 2009, je meziroční pokles obratu o 8 %. Kladného zisku bylo dosaženo až v roce 2012, jehož hodnota činila 486 tis. Kč, což zapříčinil především finanční výsledek hospodaření, který je tvořen hlavně kurzovými rozdíly, které podnik získává z tzv. Cash poolingu. V dalších letech se podnik snaží o lepší výsledky hospodaření především snižováním nákladů.

Vzhledem k tomu že provozní výsledek hospodaření je ve čtyřletém období záporný, dá se říct, že zisk podniku tvoří pouze finanční výsledek hospodaření, který je především daný kurzovými rozdíly na tzv. cash poolingovém účtu.

Graf 5: Vývoj výsledku hospodaření v tis. Kč

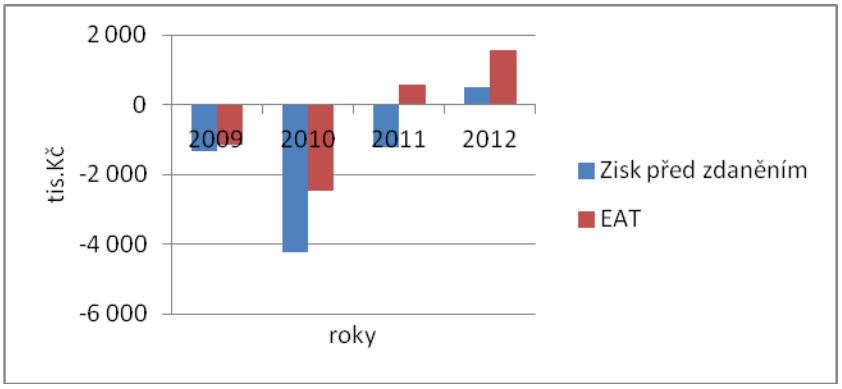

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Kladný zisk po zdanění v roce 2011 a 2012 je dán vyrovnáním odložené daně z příjmu.

5.2 ANALÝZA RENTABILITY A ZADLUŽENOSTI PODNIKU

5.2.1 Analýza rentability

Ukazatele rentability se využívají pro posouzení celkové efektivnosti podniku. Hodnotí tvorbu zisku ve vztahu k použitým zdrojům a schopnost vytvářet nové zdroje. Jednotlivé ukazatele jsou vypočteny v tabulce 12.

Tabulka 12: Ukazatele rentability podniku v %

Ukazatel	2009	2010	2011	2012
ROA	-1,40	-2,42	-0,70	0,28
ROE	-0,85	-1,63	0,39	1,01
ROCE	-1,54	-2,70	-0,77	0,32
ROS	-0,62	-1,26	0,30	0,80
ROC	-0,57	-1,13	0,28	0,72

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z tabulky 12 je zřejmé, že podnik dosahuje převážně záporných hodnot jednotlivých ukazatelů rentability. Je to způsobeno především záporným výsledkem hospodaření, který pochopitelně do určité míry kopíruje vývoj ukazatelů. Nejhorších hodnot nabývá v roce 2010.

Ukazatele ROA je konstruovaný jako poměr EBITu a aktiv, jelikož EBIT v letech 2009 – 2011 vykazuje záporné hodnoty, z toho vyplývá, že hodnoty ukazatele jsou taktéž záporné. Což znamená, že vložená aktiva nepřinesla žádný zisk. Obrat zaznamenal rok 2012, kdy podnik dosáhl kladných hodnot a vložená aktiva přináší zisk. Rentabilita vlastního kapitálu je poměr mezi čistým ziskem a hodnotou vlastního kapitálu, v letech 2009 – 2010 je ovlivněna záporným výsledkem hospodaření. Kladného čistého zisku podnik dosáhl v roce 2011 a 2012 a to vyrovnáním odložené daně z příjmů. Z toho důvodu kladných výsledků ROE dosahuje jen v těchto letech. Z toho důvodu ke zhodnocení vlastního kapitálu dochází poprvé v roce 2011, kdy hodnota ukazatele převyšuje výnosnost dlouhodobě investovaného kapitálu. Poslední dva ukazatele hodnotí prakticky stejnou stránku hospodaření. Poměrový ukazatel ROS

hodnotí, kolik vynese 1 Kč tržeb korun zisku. Každá koruna tržby přinese v roce 2011 30 haléřů čistého zisku a v roce 2012 80 haléřů čistého zisku. A ROC vyjadřuje, kolik Kč musíme vynaložit, abychom dosáhli 1 Kč zisku.

5.2.2 Analýza zadluženosti

Zadluženost vyjadřuje skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje. Mezi hlavní ukazatele patří věřitelské riziko, které vyjadřuje zadluženost podniku, koeficient samofinancování, vyjadřující podíl financování aktiv z vlastních zdrojů, ukazatel finanční páky, ukazující kolik dluhů podnik využívá ve své kapitálové struktuře a ukazatel úrokového krytí, udává, kolikrát vytvořený zisk před úroky a zdaněním převyšuje nákladové úroky.

Tabulka 13: Ukazatel zadluženosti podniku v %

Ukazatel	2009	2010	2011	2012
Věřitelské riziko	11,94	12,92	11,83	15,39
Koeficient samofinancování	88,06	87,08	88,17	84,22
Finanční páka	113,56	114,84	113,42	118,74
Úrokové krytí	-	-	-	16,68

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z údajů z tabulky 13 je patrné, že ukazatel věřitelského rizika měl nízké hodnoty. V roce 2009 byl 11,94 % a v roce 2010 se ukazatel zvýšil na 12, 92 %. Nejvyšší hodnoty dosáhl ale v roce 2012, kde hodnota činila 15,39 %. Z toho vyplývá, že podnik vykazuje nízkou úroveň zadluženosti. Za přijatelnou úroveň ukazatele je považována hodnota 50 %, které podnik nedosahuje ani z jedné poloviny.

Hodnoty koeficientu samofinancování a věřitelského rizika tvoří strukturu zdrojů daného podniku. Nejvyšší hodnota koeficientu samofinancování je v roce 2010, kdy podnik byl schopen přibližně z 87 % krýt svůj majetek vlastními zdroji. Je tedy patrné, že financování majetku vlastními zdroji se v podniku podílí největší měrou. Průměr se pohybuje kolem 87 %.

Ukazatel finanční páky je převrácenou hodnotou koeficientu samofinancování. Jelikož hodnota ve všech sledovaných letech je větší než 100 %, z toho důvodu finanční páka zvyšuje rentabilitu vlastního kapitálu.

Další ukazatel zadluženosti, ukazatel úrokového krytí, podnik vykazuje jen v roce 2012, kdy si podnik vzal bankovní úvěry na financování některých investic v podniku. Ve zmíněném roce vytvořený zisk převyšuje nákladové úroky cca 17krát. Hodnota úrokového krytí by neměla klesnout pod kritickou úroveň 3 a za optimální hodnotu analytici považují hodnotu 8, kterou podnik převyšuje.

Graf 6: Porovnání vývoje ukazatelů celkové zadluženosti a ROA v podniku za sledované období

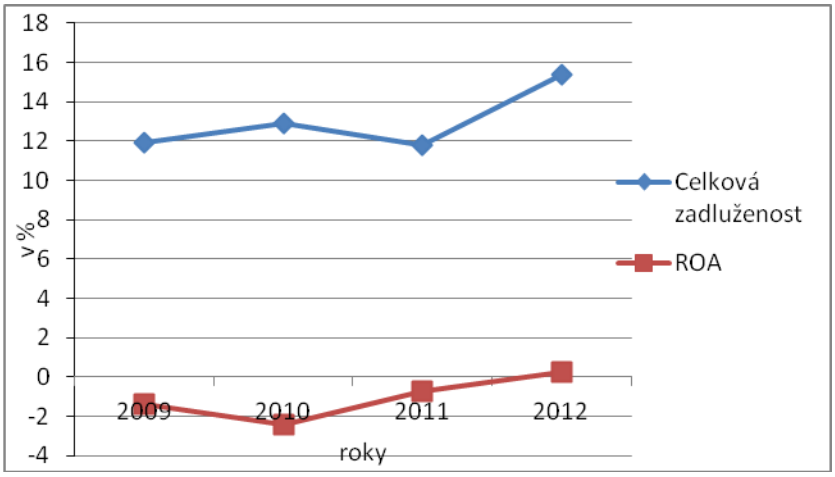

Zdroj: Výkazy podniku, vlastní zpracování

Z grafu 6 je patrné, že sledované veličiny jsou v nezávislém vztahu. V letech 2010 a 2011 je na první pohled nejpatrnější opačný růst křivek. Z toho vyplývá, že změna zadluženosti podniku, nijak neovlivňuje rentabilitu celkového kapitálu.

6 ZHODNOCENÍ PROVEDENÉ ANALÝZY A NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZEFEKTIVNĚNÍ HOSPODAŘENÍ PODNIKU

Na základě zhodnocení výsledku hospodaření za čtyřleté období, ve výrobním podniku PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. za pomoci analýzy výnosů, nákladů, výsledku hospodaření, rentability a zadluženosti, lze vyvodit následující závěry.

Z uskutečněné analýzy výnosů, které byly rozděleny na provozní, finanční a mimořádné jednoznačně plyne, že převážnou část výnosů tvoří výnosy provozní, což je u výrobním podniku logické. Za to finanční výnosy se podílí malou částí na celkových výnosech a výnosy mimořádné podnik nevykazuje. Provozní výnosy se pohybují okolo 94 % z celkových výnosů, za zmínění stojí rok 2009, kdy činily nejvíce ze sledovaného období a to 97 %. Nejpodstatnější částí provozních výnosů jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, na které připadá v průměru 97 % z celkových výnosů. Mezi tyto tržby je zahrnuta výroba ručních jehel, špendlíků, hrotů, navlékačů, kompletace a balení produktů. Na základě analýzy výsledku hospodaření, lze vyvrátit, že částky finančních výnosů mají zanedbatelný podíl na celkových výnosech. Tvoří sice nepatrnou část, a to v průměru 6 %, ale vzhledem k tomu, že provozní výsledek hospodaření ve sledovaném období je po celou dobu záporný, lze konstatovat, že zisk podniku tvoří pouze finanční výsledek hospodaření. A to z důvodu kurzových rozdílů na tzv. cash poolingovém účtu. Daná ztráta je v podniku vykazována jako ztráta z minulých let a podnik ji hradí zpětně z vytvořených zisků.

Další důležitou položkou podniku jsou náklady rozdělené na provozní, finanční a mimořádné. Základní a zároveň nejvýznamnější položkou, stejně jako u výnosů, jsou provozní náklady. O čemž už vypovídá činnost podniku a výše provozních výnosů. Provozní náklady tvoří 99 % podíl na celkových nákladech. Největší zastoupení má spotřeba materiálu a energie, tzv. výkonnová spotřeba. Podíl se pohybuje okolo poloviny z celkových provozních nákladů, tedy v průměru okolo 52 %. Druhou nejvíce zastoupenou položkou jsou osobní náklady, a to 59 %. Významnou položkou provozních nákladů je nájemné výrobních a kancelářských prostor závodu Zliv. Zanedbatelnou položku jsou finanční náklady, které tvoří převážně bankovní poplatky a za sledované období nepřesáhly ani 1 %. Mimořádné náklady podnik žádné nevykazuje.

Výsledek hospodaření je rozdíl mezi výnosy a náklady podniku, z toho vyplývá, že členění je analogické jako u výnosů a nákladů. V letech 2009 – 2011 vykazoval záporné hodnoty, tzv. ztrátu. Provozní výsledek hospodaření, který je generován z hlavní výdělečné činnosti podniku by se měl pohybovat v kladných hodnotách, tzn. dosahovat zisku a mohl tak být naplněn smysl jejich činnosti. V případě podniku PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. za sledované období byly u provozního výsledku hospodaření zaznamenány jen záporné hodnoty. Z toho vyplývá, že převážnou část zisku podniku tvoří finanční výsledek hospodaření, ten vykazuje kladné hodnoty po celé sledované období.

Pro posouzení celkové efektivnosti podniku jsou ukazatele rentability. Výše jednotlivých ukazatelů rentability se odvíjí především od hospodaření podniku. Nejlepších výsledků bylo dosaženo v posledním sledovaném roce, kdy byl v jediném roce vykázán kladný zisk před zdaněním. V případě rentability vloženého kapitálu, kdy je používán čistý zisk, dosahoval kladných hodnot v roce 2011 i v 2012. Především z důvodu vyrovnání výsledku hospodaření pomocí odložené daně z příjmů.

Z analýzy zadluženosti plyne, že podnik vykazuje nízkou úroveň zadluženosti, a to v průměru 13 %. Za přijatelnou úroveň je považována hodnota 50 %, které podnik nedosahuje ani z jedné poloviny. Největší měrou v podniku je financování majetku vlastními zdroji. V roce 2010 byl podnik schopen z 87 % krýt svůj majetek vlastními zdroji. Od začátku sledovaného období do roku 2011 podnik neměl žádný bankovní úvěry. Až v roce 2012 a to na financování některých investic. Ve zmíněném roce vytvořený zisk převyšuje nákladové úroky cca 17krát.

Výsledky provedené analýzy nejsou pro podnik příliš příznivé a to z důvodu převážně negativních výsledků hospodaření za sledované období. V následujících letech by měl podnik dosahovat kladného výsledku hospodaření, aby byl naplněn účel činnosti. Mezi nejdůležitější navržené opatření je nutno zaměřit se na minimalizaci nákladů, především v provozní činnosti, kde má podnik velké fixní nálady na nájem budovy. Lze tyto náklady snížit levnější variantou pronájmu, kde se náklady jen sníží, ale plně nevymizí nebo využití cizího kapitálu na pořízení vlastní budovy. Další možné navržené úsporné opatření je zaměřeno na změnu klíčových dodavatelů strategických surovin a to především v nákupní ceně, kde by úspora činila přibližně několik miliónů ročně. Větší pozornost podniku by měla být zaměřena na využívání tzv. insourcingu,

které spočívá v integraci externě zajišťovaných služeb do struktury podniku, je využitelný především pro snížení nákladů na pracovní sílu či transport výrobků.

Pokud bude podnik v následujících letech realizovat navržená opatření, tak lze očekávat zlepšení finanční situace podniku.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo provést analýzu funkce a úlohy výsledku hospodaření v konkrétním podniku a to PRYM CONSUMER CZ, s.r.o. se sídlem Tyršova 734 ve Zlivi se zaměřením na pozitivně a negativně ovlivňující jeho změnu. Již zmíněná analýza byla provedena za období 2009 – 2012 za pomoci analýzy výsledku hospodaření, který byl analyzován prostřednictvím výnosů a nákladů především s podrobnějším zaměřením na provozní oblast, z důvodu, že se jedná o výrobní podnik. Mimochodem tato analýza je důležitá pro kontrolu hospodaření a udává případné podklady pro případné pozitivní či negativní budoucí rozhodování a další rozvoj podniku. Pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti podniku byly využity ukazatele rentability a zadluženosti.

Na základě vzájemných vztahů mezi konkrétními údaji, které byly získané z výkazu zisku a ztráty a z rozvahy bylo zjištěno, že největší podíl na celkových výnosech a nákladech mají provozní výnosy a náklady, které jsou klíčové pro celkové hospodaření. Z analýzy výsledku hospodaření nebyly zjištěny nějak příznivé výsledky. Podnik z větší části sledovaného období dosahoval záporného výsledku hospodaření, což znamená, že hlavní účel činnosti naplněn nebyl. Jediným rokem, kdy podnik dosáhl kladného výsledku hospodaření byl rok 2012 a to především vyrovnáním odložené daně z příjmu, což znamená předpoklad lepších výsledků v následujících letech. Celková efektivnost podniku byla hodnocena pomocí ukazatelů rentability a zadluženosti. Jelikož podnik dosahoval spíše záporného výsledku hospodaření, hodnoty ukazatelů rentability vykazovaly záporné hodnoty. Co se týče zadluženosti podniku, využívá k financování spíše vlastní kapitál, z toho vyplývá, že zadluženost podniku je minimální.

Na závěr praktické části byla navržena některá opatření, který by podnik měl v následujících letech realizovat, aby se dala předpokládat lepší finanční situace podniku.

8 SUMMARY

Goal of the thesis was to analyze functions and roles of profit in a selected company during the time period between 2009 and 2012. Given profit analysis was executed through costs and revenues. Evaluation of this financial situation was based on financial statement, namely profit and lost statement and balance-sheet.

Selected company was characterized in the first part of the thesis. Further, revenues were analyzed with a focus on production revenues that make the majority of company´s total revenue and are the most important index of company´s performance, costs and production costs. Further, profit was monitored. In the next profit evaluation part, an analysis was conducted of profitability and indebtedness.

There were no particularly positive results of the profit analysis. Company showed negative profit during the majority of the time it was monitored, which means that the main goal of its activity was not achieved. The only year the company showed positive numbers was the year 2012, mostly due to the deferred income tax compensation, which means we can expect better results in the future. As the company showed rather negative profit, profitability indexes also showed negative values. Company´s indebtedness is minimal, as the company mostly uses its own equity for funding.

At the end of the practical part, I suggested some measurements that should be taken and realized during following years in order to expect better financial situation.

Keywords: income and expenses, profit, indebtedness, profitability

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

GRÜNWALD, R., & HOLEČKOVÁ, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku* (1. vyd.). Praha: Ekopress.

MAREK, P., & kol. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2. aktualiz. vyd.). Praha: Ekopress.

KOVANICOVÁ, D. (2009). *Abeceda účetních znalostí pro každého* (19. aktualiz. vyd.) Praha: BOVA POLYGON.

HOLEČKOVÁ, J. (2008). *Finanční analýza firmy* (1. vyd.). Praha: ASPI.

KISLINGEROVÁ, E., & kol. (2010). *Manažerské finance* (3. vyd.). Praha: C. H. Beck.

KRUTINA, V. (2009). *Ekonomika podniku: studijní text pro kombinované studium*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.

LASÁK, J. a. (2013). *Zákon o obchodních korporacích. Obchodní zákoník. Srovnávací texty*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.

NEUMAIEROVÁ, I., & NEUMAIER, I. (2002). *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. Praha: Grada.

SEDLÁČEK, J. (2011). *Finanční analýza podniku* (2. vyd.). Brno: Computer Press.

SYNEK, M., & kol. (2011). *Manažerská ekonomika* (5. aktualizované a doplněné vydání). Praha: Grada.

SYNEK, M., & KISLINGEROVÁ, E. (2010). *Podniková ekonomika* (5. přeprac. a dopl. vyd.). Praha: C. H. Beck.

VALACH, J. (1999). *Finanční řízení podniku* (2. vyd.). Praha: Ekopress.

BREALEY, R. A., & MYERS, S. C. (2000). *Teorie a praxe firemních financí*. Praha: Computer Press.

BESTVINOVÁ, V., & kol. (2008). *Podnikvové hospodárstvo I.* Bratislava: Slovenská technická univerzita.

FIALOVÁ, H. (2004). *Malý ekonomický slovník* (7 rozš. vyd.). Praha: A plus.

FIALOVÁ, H., & JELEN, J. (1993). *Malý ekonomický slovník* (2. vyd.). Karviná: Ecomix-OK.

FIBÍROVÁ, J., & kol. (2007). *Nákladové a manažerské účetnictví* (1. vyd.). Praha: ASPI.

KOLÁŘ, P., & MRKVIČKA, J. (2006). *Finanční analýza* (2. přeprac. vyd.). Praha: ASPI*Wolters Kluwer.

KRÁL, B., & kol. (2010). *Manažerské účetnictví* (3. dopl. a aktualiz. vyd.). Praha: Management Press.

SUCHÁNEK, P. (2007). *Finanční management* (1. vyd.). Brno: Masarykova univerzita.

WÁGNER, J. (2009). *Měření výkonnosti: jak měřit, vyhodnocovat a využívat informace o podnikové výkonnosti* (1. vyd.). Praha: Grada.

MOYER, CH. R. & McGUIGAN, J. & KRETLOW, W. (2008). *Contemporary Financial Management* (11. vyd.). Cengage learning

WÖHE, G., & KISLINGEROVÁ, E. (1995). *Úvod do podnikového hospodářství* (2. přeprac. a dopl. vyd.). Praha: C. H. Beck.

KISLINGEROVÁ. E. & HNILICA J. (2005). *Finanční analýza* (1. vyd.). Praha: C. H. Beck.

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Tabulka 1: Primární ukazatele 32

Tabulka 2: Vybrané ukazatele pro charakteristiku podniku za období 2009 – 2012 34

Tabulka 3: Výnosy podniku v tis. Kč 37

Tabulka 4: Struktura výnosů v % 38

Tabulka 5: Provozní výnosy podniku v tis. Kč 39

Tabulka 6: Struktura provozních výnosů v % 40

Tabulka 7: Náklady podniku v tis. Kč 41

Tabulka 8: Struktura nákladů v % 42

Tabulka 9: Provozní náklady v tis. Kč 43

Tabulka 10: Struktura provozních nákladů v % 44

Tabulka 11: Výsledek hospodaření podniku v tis. Kč 45

Tabulka 12: Ukazatele rentability podniku v % 46

Tabulka 13: Ukazatel zadluženosti podniku v % 47

Graf 1: Meziroční vývoj výnosů v % 38

Graf 2: Meziroční vývoj provozních tržeb v % 40

Graf 3: Meziroční vývoj nákladů v % 42

Graf 4: Meziroční vývoj vybraných provozních nákladů v % 44

Graf 5: Vývoj výsledku hospodaření v tis. Kč 45

Graf 6: Porovnání vývoje ukazatelů celkové zadluženosti a ROA v podniku za sledované období 48

Obrázek 1: Logo podniku 33

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Rozvaha – Aktiva podniku za období 2009 – 2012 58

Příloha 2: Rozvaha – Pasiva podniku za období 2009 – 2012 61

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty podniku za období 2009 – 2012 63

PŘÍLOHY

Příloha 1: Rozvaha – Aktiva podniku za období 2009 – 2012

Rozvaha (v tis. Kč)		2009	2010	2011	2012
	AKTIVA CELKEM	175 456	174 595	173 107	183 075
A.	**Pohledávky za upsaný kapitál**				
B.	**Dlouhodobý majetek**	57 763	51 931	50 172	48 438
B.I.	**Dlouhodobý nehmotný majetek**	388	285	428	301
1.	Zřizovací výdaje				
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje				
3.	Software	0	273	182	91
4.	Ocenitelná práva				
5.	Goodwill				
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	12	53	210
7.	Nedokončený nehmotný dlouhodobý majetek	388	0	193	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek				
B.II.	**Dlouhodobý hmotný majetek**	57 375	51 646	49 744	48 137
1.	Pozemky	8 190	8 190	8 190	7 578
2.	Stavby	4 487	4 490	4 774	781
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	44 521	38 529	36 169	36 802
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů				
5.	Základní stádo a tažná zvířata				
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek				
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	177	229	302	2 976

8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	208	309	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému				
B.III.	**Dlouhodobý finanční majetek**				
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách				
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem				
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly				
4.	Půjčky a úvěry – ovládající a řídící osoba, podstatný vliv				
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek				
6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek				
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek				
C.	**Oběžná aktiva**	117 652	122 618	122 643	134 551
C.I.	**Zásoby**	44 171	44 673	42 591	42 096
1.	Materiál	18 836	17 265	19 465	17 924
2.	Nedokončená výroba a polotovary	18 721	24 269	19 147	22 415
3.	Výrobky	6 566	3 102	3 938	1 611
4.	Zvířata				
5.	Zboží	48	37	41	38
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby			0	108
C.II.	**Dlouhodobé pohledávky**	4	1 421	3 225	4 296
1.	Pohledávky z obchodních vztahů				
2.	Pohledávky – ovládající a řídící osoba				

3.	Pohledávky – podstatný vliv				
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky				
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	4	4	4	4
6.	Dohadné účty aktivní				
7.	Jiné pohledávky				
8.	Odložená daňová pohledávka	0	1 417	3 221	4 292
C.III.	**Krátkodobé pohledávky**	62 241	73 040	65 794	79 305
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	18 564	19 877	19 749	11 947
2.	Pohledávky – ovládající a řídící osoba	41 467	48 164	41 371	61 058
3.	Pohledávky – podstatný vliv				
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky				
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění				
6.	Stát – daňové pohledávky	1 776	2 291	1 494	1 406
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	427	360	136	509
8.	Dohadné účty aktivní	6	21	756	1 600
9.	Jiné pohledávky	1	2 327	2 288	2 785
C.IV.	**Krátkodobý finanční majetek**	11 236	3 484	11 033	8 854
1.	Peníze	234	247	181	187
2.	Účty v bankách	11 002	3 237	10 852	8 667
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly				
4.	Pořizovaný krátkodobý finanční majetek				
D.I.	**Časové rozlišení**	41	46	292	86
1.	Náklady příštích období	41	46	68	53
2.	Komplexní náklady příštích období				

3.	Příjmy příštích období			224	33

Příloha 2: Rozvaha – Pasiva podniku za období 2009 – 2012

Rozvaha (v tis. Kč)		2009	2010	2011	2012
	PASIVA CELKEM	175 456	174 595	173 107	183 075
A.	**Vlastní kapitál**	154 506	152 029	152 621	154 178
A.I.	**Základní kapitál**	25 000	25 000	25 000	25 000
1.	Základní kapitál	25 000	25 000	25 000	25 000
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)				
3.	Změny základního kapitálu				
A.II.	**Kapitálové fondy**				
1.	Emisní ážio				
2.	Ostatní kapitálové fondy				
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění				
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění				
A.III.	**Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku**	193 666	193 666	193 666	193 666
1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	1 657	1 657	1 657	1 657
2.	Statutární a ostatní fondy	192 009	192 009	192 009	192 009
A.IV.	**Výsledek hospodaření minulých let**	-62 843	-64 160	- 66 638	- 66 045
1.	Nerozdělený zisk minulých let				
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	-62 843	-64 160	-66 638	-66 045
A.V.	**Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)**	-1 317	-2 477	593	1 557
B.	**Cizí zdroje**	20 950	22 566	20 486	28 180
B.I.	**Rezervy**	4 205	4 634	4 929	5 792
1.	Rezervy podle zvláštních				
2.	Rezerva na důchody a podobné				
3.	Rezerva na daň z příjmů				

4.	Ostatní rezervy	4 205	4 634	4 929	5 792
B.II.	**Dlouhodobé závazky**	330	0	0	3 300
1.	Závazky z obchodních vztahů				
2.	Závazky – ovládající a řídící osoba				
3.	Závazky – podstatný vliv				
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům				
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy				
6.	Vydané dluhopisy				
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě				
8.	Dohadné účty pasivní				
9.	Jiné závazky			0	3 300
10.	Odložený daňový závazek	330	0		
B.III.	**Krátkodobé závazky**	16 415	17 932	15 557	19 088
1.	Závazky z obchodních vztahů	11 458	9 027	4 697	6 401
2.	Závazky – ovládající a řídící				
3.	Závazky – podstatný vliv				
4.	Závazky ke společníkům,				
5.	Závazky k zaměstnancům	2 911	3 112	2 850	2 875
6.	Závazky ze sociálního	1 400	1 580	1 536	1 390
7.	Stát – daňové závazky a dotace	343	3 871	2 630	3 304
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	1	0	873	930
9.	Vydané dluhopisy				
10.	Dohadné účty pasivní	276	234	2 861	3 302
11.	Jiné závazky	26	108	110	886
B.IV.	**Bankovní úvěry a výpomoci**				
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé				
2.	Krátkodobé bankovní úvěry				
3.	Krátkodobé finanční výpomoci				
C.I.	**Časové rozlišení**			0	717
1.	Výdaje příštích období			0	717

2.	Výnosy příštích období				

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty podniku za období 2009 – 2012

Výkaz zisku a ztráty (v tis. Kč)		**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
I.	Tržby za prodej zboží	537	484	433	398
A.	**Náklady vynaložené na prodej zboží**	494	444	397	365
+	**Obchodní marže**	43	40	36	33
II.	Výkony	213 475	198 396	190 731	194 563
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	212 866	196 150	194 585	193 903
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	437	1 937	-4 061	660
3.	Aktivace	172	309	207	0
B.	**Výkonová spotřeba**	152 286	143 454	138 099	138 131
1.	Spotřeba materiálu a energie	121 786	115 882	111 697	111 644
2.	Služby	30 500	27 572	26 402	26 487
+	**Přidaná hodnota**	61 232	54 982	52 668	56 465
C.	Osobní náklady	64 430	63 041	62 151	62 337
1.	Mzdové náklady	48 763	46 762	45 920	46 129
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva				
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní	14 622	15 130	15 090	14 999
4.	Sociální náklady	1 045	1 149	1 141	1 209
D.	**Daně a poplatky**	5 083	21	13	257
E.	**Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného**	9 814	9 101	9 447	9 659
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	4 146	2 008	1 218	5 961

1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	906	47	5	4 954
2.	Tržby z prodeje materiálu	3 240	1 961	1 213	1 007
F.	**Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a**	2 176	701	659	4 993
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku			0	4 610
2.	Prodaný materiál	2 176	701	659	383
G.	**Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní**	-4 965	474	160	-438
IV.	Ostatní provozní výnosy	4 218	1 241	3 430	1 631
H.	**Ostatní provozní náklady**	1 861	1 681	1 957	1 017
V.	Převod provozních výnosů				
I.	**Převod provozních nákladů**				
*	**Provozní výsledek hospodaření**	-8 803	-16 788	-17 071	-13 768
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů				
J.	**Prodané cenné papíry a**				
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku				
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních				
2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a				
3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního				
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku				
K.	**Náklady z finančního majetku**				
IX.	Výnosy z přeceněných cenných papírů a derivátů				

L.	**Náklady z přeceněných cenných papírů a derivátů**				
M.	**Změna stavu rezerv a opravných položek ve**				
X.	Výnosové úroky	190	10	4	5
N.	**Nákladové úroky**			0	31
XI.	Ostatní finanční výnosy	6 494	12 948	16 098	14 434
O.	**Ostatní finanční náklady**	338	394	242	154
XII.	Převod finančních výnosů				
P.	**Převod finančních nákladů**				
*	**Finanční výsledek**	6 346	12 564	15 860	14 254
Q.	**Daň z příjmů za běžnou**	-1 140	-1 747	-1 804	-1 071
1.	-splatná				
2.	-odložená	-1 140	-1 747	-1 804	- 1 071
**	**Výsledek hospodaření za běžnou činnost**	-1 317	-2 477	593	1 557
XIII.	Mimořádné výnosy				
R.	**Mimořádné náklady**				
S.	**Daň z příjmů z mimořádné činnosti**				
1.	-splatná				
2.	-odložená				
*	**Mimořádný výsledek hospodaření**				
T.	**Převod podílů na výsledku hospodaření společníkům (+/-)**				
***	**Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)**	-1 317	-2 477	593	1 557
****	**Výsledek hospodaření před zdaněním**	-2 457	-4 224	-1 211	486